

DEVİRİMCİ SENDİKAL DAYANIŞMA

ÜRETEN BİZİZ
YÖNETEN DE
BİZ OLACAĞIZ

Devrimci Sendikal Dayanışmanın *İlkeleri; Mücadele ve Sendikal Anlayışı*

Devrimci Sendikal Dayanışmanın; İlkeleri, Mücadele ve Sendikal Anlayışı

***Ne Geçmiş Tükendi,
Ne Yarınlar!***

Mücadelede yitirdiğimiz arkadaşların anısına saygıyla...

Mart 2022

İçindekiler

Giriş _____	7
I- Dünden Bugüne DSD _____	12
II- DSD Örgütlenmesi ve İç İşleyişi _____	16
III- Sınıf ve Kitle Sendikal Anlayışı _____	20
a. Sendikal Mücadelenin Siyasallığı	
b. Sendika Siyaset İlişkisi	
c. Sendikal Demokrasi ve İşyeri Örgütlülüğü	
d. Fiili ve Meşru Mücadele	
e. Sendikal Harekette Demokrasi Mücadelesi	
V- Laiklik ve Kamuculuk Mücadelesinde Sınıfsal Yaklaşım _____	35
VI- Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Özgürlük Mücadelesi _____	40
VII- Emperyalizm ve Anti-Emperyalist Mücadele Anlayışı _____	44
VIII- Kürt Sorununda Demokratik Çözüm Anlayışı _____	48

Giriş

İnsanın doğaya, kendine, emeğine, kendi ürettiği ürünlere yabancılaşmasının sonuçlarının çok daha derinleşen krizlerle yaşandığı bir süreçten geçiyoruz. Yaban hayatın ve yaban canlıların dahi metalaştırılması, doğanın el altında duran hammadde kaynağına indirgenmesi, zenginleşme kaynağı olarak görülmesi, kapitalistlerin sınırsız kar arzusu dünyayı büyük bir yıkıma sürüklüyor. Kapitalizm, insanlığa, gezegene sömürü, yoksulluk, gelir adaletsizliği, eşitsizlik, ayrımcılık, savaş ve ekolojik yıkım dışında hiçbir şey vaat etmiyor. Tüm bu yıkımın bir sonucu olarak ortaya çıkan salgın hastalıklar tüm yaşamı tehdit ediyor. Dünya halen 2020'de başlayan Covid-19 salgını ile mücadele ediyor. Milyonlarca insan salgından dolayı yaşamını yitirirken, dünyanın en zengin insanları listesine yenileri ekleniyor; listedeki zenginler servetlerini katlıyor. Buna karşın yoksulluk derinleşiyor; milyonlarca insan işini kaybediyor ve hayatını asgari düzeyde yeniden üretecek gelirden yoksun insan sayısı hızla artıyor. Neoliberal politikalar doğrultusunda kamu kurum ve kuruluşlarının, kamu hizmetlerinin, sosyal güvenliğin özelleştirilmesi, piyasalaştırılması dünyanın her yerinde sağlık hakkına erişimi zorlaştırırken bazı gelişmiş ülkelerde pandemi süresince özel hastanelerin kamulaştırılması ihtiyacı özelleştirmenin yarattığı yıkımı da gözler önüne seriyor. Salt sağlık krizi olarak ele alınamayacak, aynı zamanda siyasal, ekonomik ve toplumsal bir kriz de olan pandemi, çalışma ilişkilerinin sermaye lehine yeniden düzenlenmesinin de fırsatı haline getiriliyor; Covid-19 pandemisine karşı alınan önlemler ve teknolojik yöntemlerle devletlerin denetim mekanizmalarını yaygınlaştırması ve daha fazla denetim imkanına kavuşması da söz konusu oluyor.

Pandeminin etkilerinin halen sürdüğü, aşırıya erişimde yoksul ülkelerin yaşadığı ayrımcılık ve eşitsizliklerin derinleştiği, önlenebilir hastalıklar nedeniyle insanların öldüğü coğrafyalarda savaşa akıtılan kaynaklar pandemi için ayrılan kaynakların oldukça üstünde. Emperyalistler arası

hegemonya ve paylaşım savaşlarının kızıştığı, radikal islamcı, cihatçı çetelerin bu savaşlarda taşeron olarak kullanıldığı, ABD emperyalizminin saldırganlığının, NATO üzerinden yayılma hamlelerinin Ukrayna'yı fiilen savaş alanına çevirdiği, Rusya'nın da emperyal bir anlayışla kendi yayılmacılığı için bu durumu fırsata çevirdiği bir dönemden geçiliyor.

Tüm bu yıkıma karşı ise dünyanın her yerinden eşit ve özgür bir yaşam talebi yükseliyor. Neoliberal politikaların laboratuvarı olarak ilk uygulamaya geçirildiği Şilide halk bu politikalara hayır dedi; Brezilyada Bolsonaro'nun yenilgisine benzer şekilde sağ popülist, otoriter liderler kaybederken solun yıllardır önerdiği politikalar dünyanın her yerinde daha fazla destek bulmaya başladı. Emperyalizmin ve kapitalizmin yarattığı yıkımı, eşitsizlikleri hem daha görünür kılan hem de derinleştiren pandemi eşit ve özgür, sömürsüz, savaşız, sınıfsız bir dünya tahayyülünü gerçekleştirmek için verilen mücadelelerin kazanılması için son derece uygun bir zemin de yaratıyor. Önemli olan, örgütlü mücadele ve iradi müdahale ile bu olanağı kuvveden fiile geçirmek.

Neoliberalizmin "par excellence" (mükemmel) örneği denilebilecek ülkemizde bu politikaların önü, özellikle 24 Ocak 1980 kararlarının uygulanması önündeki engellerin kaldırılması, işçi direnişlerinin, grevlerin ezilmesi, işçi sınıfı örgütlülüğünün dağıtılması için gerçekleşen 12 Eylül 1980 darbesiyle açıldı. Özelleştirme, serbestleştirme, kuralsızlaştırmaya dayalı politikalar "başka alternatif yok" sloganıyla devreye sokulurken bu politikaların en sıkı takipçisi ve gerektiğinde en saldırgan uygulayıcısı AKP iktidarı olmuştur. Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en büyük özelleştirme dalgası yaşanmış, piyasalaştırma sadece kamu kurum ve kuruluşları ile sınırlı kalmamış, iletişim, ulaşım, enerji, sağlık, eğitim gibi temel kamusal hizmetler de kar mantığıyla piyasalaştırılmıştır. Kamunun "küçültülmesi", serbestleştirme, kuralsızlaştırma doğrultusunda emek rejimi de dönüştürülmeye başlanmıştır. Güvencesiz çalışmanın, kuralsızlaşmanın yaygınlaşması, kendi hesabına çalışma adı altında çalışma ilişkilerinin patron ve çalışan arasında bireysel sözleşme özgürlüğü olarak ele alındığı bir karaktere bürünmesi, istihdamın parçalanması, eşit/eş değerde işi yapan fakat farklı meslek, özlük haklarına ücrete sahip kadrolu/sözleşmeli/taşeron gibi farklı statülerin yaratılması, hedeflenen enflasyona endekslenen artışlarla alım gücünün erimesi, asgari ücretin ortalama ücret haline

dönüşmesi, işçi sağlığı ve iş güvenliğinin sermaye açısından bir maliyet kalemi olarak görülüp bu maliyeti en aza indirmeye çalışması, artan iş cinayetleri bu emek rejimini karakterize eden unsurlar olmuştur. Emekçiler arasındaki rekabeti arttıran, örgütlenmeyi ve birlikte mücadeleyi sekteye uğratan bu istihdam yapısına, emekçilerin bir araya gelip sosyalleşebileceği, sorunlarını konuşabileceği, örgütlenmenin imkanlarını yaratacak ortak mekanların ve zamanın yok edilmesine dayanan işin ve iş yerlerinin zamansal ve mekansal düzenlenişi de eklenmiştir.

Emek rejiminin giderek otoriterleşmesinde OHALden istifade ederek çıkarılan kanun hükmünde kararnameler ve bu kararnamelerle ihraçlar kritik bir rol oynamıştır. Diğer bir kritik eşik ise pandemiden istifade edilerek alınan “önlemlerdir”. Açlıkla ölüm arasına sıkıştırılan emekçiler sermaye düzeninin sürmesi için çalışmaya zorlanmış, çalışma kampları gündem edilmiş ve pratikte uygulamalarla da karşılaşmıştır. Uzaktan-evden çalışma pratikleri sermaye ve onun devleti açısından bir tür laboratuvar işlevi görmüş, AKP iktidarı bu süreci, sermaye açısından maliyet azaltacak atipik, esnek, uzaktan çalışma biçimlerinin hangi alanlarda uygulanabileceğine dair bir laboratuvar gibi işletmiştir. Birçok maliyet evden çalışma üzerinden çalışanın sırtına yüklenmiş, haneler iş yerine çevrilirken çalışma tüm günü kaplayan bir mesaisiz-süreklî etkinliğe dönmüştür.

OHAL ve KHK rejimi yalnızca emek rejimini otoriterleştirmekle kalmamış, aynı zamanda siyasal rejimin değiştirilmesi yönündeki köşe taşlarını da döşemiştir. 2018 yılında OHAL koşullarında yapılan referandum, AKP iktidarının siyasal islamcı faşist rejimi kurumsallaştırması yönünde önemli bir momenttir. Meclisin işlevsiz kılınması, yasama, yürütme ve yargının tek elde toplanması, ülkenin geleceğiyle ilgili kararların Saray’da oluşturulan ve tek adama bağlı kurullar üzerinden alınması, etnik köken, inanç, cinsiyet ve cinsel yönelim üzerinden ayrımcılığın, kutuplaşmanın, eşitsizliklerin derinleşmesi, savaş politikaları, toplumsal yaşamın ve ilişkilerin dinselleştirilmesi, devlet kurumlarının gerici-dinci cemaat ve tarikatlar arasında bölüştürülmesi, kamusal hizmetlerin yine bu yapılara taşare edilmesi bu rejimi karakterize etmektedir.

Dinselleştirme politikalarını salt AKP iktidarının ideolojisi olarak ele almak eksik bir değerlendirme olacaktır. Siyasal islamcı bu ideolojinin

kapitalizmle olan simbiyotik ilişkisini ve bir sınıf olarak burjuvazinin egemenliğine nasıl hizmet ettiğini ele almak gerekir. “Kültürel hegemonya” sağlamak, dindar ve kindar nesiller yetiştirmek hedefi aynı zamanda yurttaştan tebaaya geri gidişi, sınırsız iktidarı, iktidarın mutlaklaşmasını, iktidarın kaynağının aşkınsallaştırılmasını, eleştirel düşüncenin, sorgulamanın yok edilmesini, halk iktidarının “imkansız kılınmasını” da içeriyor. Bununla birlikte işçi sınıfının değiştirme gücünü, potansiyelini ve umudunu yok ederek kapitalist düzenin, sermayenin yeniden üretiminin de sürekliliğini sağlamayı hedefliyor. AKP, dinselleştirme politikaları ile mevcut eşitsizliklerin maddi temellerini görünmez kılarak aşkınsal, ilahi bir güç tarafından verili olduğunu, değiştirilemeyeceğini kanıksatmak, şükür pedagojisi yaratmak istiyor. Sömürünün, baskının, açlığın, yoksulluğun yarattığı acıyı ve isyanı bastırmak, uyuşturmak, katlanılır kılmak için de seferber ediliyor dinselleştirme politikaları. AKP iktidarı, kamusal kaynakların yağma ve talanıyla zenginleşirken, emekçilerin yarattığı tüm değerler sermayeye aktarılırken emekçilere “dünyada açlıkla ve yoksullukla sınıandığı” ayetlerini salık veriyor.

Dünyada olduğu gibi ülkemizde de Covid 19 pandemisi, tüm bu çelişkileri hem görünür kıldı, hem derinleştirdi. Pandemi, kamusal alanda, emek rejimindeki değişimin karakterini, kapitalizmin yarattığı tahribatı, derinleşen çelişkileri, iletişim, ulaşım, enerji, sağlık ve eğitim alanı özelinde kamusal hizmetlerin kamu yararına ve kamu eliyle verilmesinin, yeniden üretim emeğinin yaşamsal önemini gösteren bir turnusol niteliği taşıyor. Ara katmanları silikleştiren, emek-sermaye çelişkisinin tarafları arasındaki ayrışmayı billurlaştırıran bir işlev de gördü pandemi. Tüm dünyada kapitalizm karşıtlığı yüksek sesle dile getirilirken onunla birlikte sol, sosyalist düşüncelere yönelim de artıyor. Buna rağmen bu yönelimi örgütlü bir güce dönüştürme konusunda halen çok ciddi zaafılar söz konusu. Özellikle sınıf mücadelesinin en önemli aracı olan sendikalar halihazırda artan öfkeyi örgütlü bir müdahaleye dönüştürmede son derece etkisiz kalıyor. Bu etkisizliğin dışsal ve içsel nedenlerini doğru bir şekilde tespit etmek önemlidir. Emek rejiminin giderek otoriterleşmesi, üretim ve istihdam alanlarında yaşanan gelişme ve değişiklikler, istihdamın kuralsızlaşması, esnekleşmesi, güvencesizleşme, süreklileşen OHAL, devletin siyasal İslamcı faşist bir rejimle yönetilmesi, sendikal ve bir bütün olarak

örgütlü mücadeleye yönelik baskılar, kurulan kontra sendikalar eliyle ehlileştirme, düzen içileştirme çabaları, parçalı istihdamın yanı sıra etnik köken, inanç, cinsiyet, cinsel yönelim üzerinden derinleştirilen ayrımcılık, ötekileştirme politikalarıyla sınıf mücadelesinin bölünmesi stratejisi önemli dışsal etkenlerdir. Bu etkenleri doğru değerlendirerek sermayenin stratejisi karşısında etkili bir cevap üretebilmek sendikaların sorumluluğudur. İşte tam burada sendikaların iç işleyişleri, sendikanın faaliyetlerini üzerine kurduğu sendikal anlayış, seçim sistemlerinden tanımlanan organlara ve bu organların işlevlerine ve işleyişlerine, öncelikli görülen çelişki alanlarına kadar birçok unsur çok önemli bir yer tutar.

Devrimci Sendikal Dayanışma, her tür iktidardan, sermaye örgütlerinden, siyasi partilerden bağımsız, birleşik emek mücadelesini önüne koyan, anti-emperyalizmi, anti-kapitalizmi, kamusalığı, laikliği, sınıf mücadelesini mücadelenin ana politik hatları olarak benimseyen, etnik köken, inanç, cinsiyet, cinsel yönelim temelli her tür ayrımcılığı reddederek eşit ve özgür bir yaşamı, toplumsal barışı, demokrasi ve emek mücadelesinin bütünlüğünü savunan sınıf ve kitle sendikacılığı anlayışı temelinde mücadelesini yürütür.

I- DÜNDEN BUGÜNE DEVİRİMCİ SENDİKAL DAYANIŞMA

Devrimci Sendikal Dayanışma (DSD), dünyada ve ülkemizdeki işçi sınıfı mücadelesinin tarihsel birikimi üzerinden yükselen sendikal mücadele anlayışının bugüne ve geleceğe taşınmasıdır. Bu bağlamda DSD tarihi aynı zamanda ülkemizde işçi sınıfı mücadelesinde onurlu bir yeri olan kamu emekçilerinin sendikal örgütlenme ve mücadele tarihidir.

Bilindiği üzere 12 Eylül 1980 darbesi ile işçi sınıfının siyasal ve sendikal örgütlülüğünün, solun/toplumsal muhalefetin ezildiği ve sendikal hareketin güç yitirdiği bir dönemden sonra kamu emekçileri 1990 yılında meşru haklarından hareketle fiilen sendikalarını kurdular. Sendikaların kurulmasında, kamu emekçilerinin onurlu mücadele tarihinin yaratılmasında lokomotif rolü oynayan Devrimci Kamu Çalışanları'dır (DKÇ). DKÇ, yetmişli yıllarda başlayan devrimci hareketin, kamu emekçileri mücadelesindeki alan örgütlenmesinin adıdır. DKÇ, geçmiş tarihsel birikimi üzerinden, sendikal mücadeleyi siyasal mücadeleden koparmayan "sınıf ve kitle sendikacılığı" anlayışı ile hareket ederek 1980 sonrası sınıf mücadelesi içerisinde yer almaya devam etmiştir.

DSD'nin öncülü olan Devrimci Kamu Çalışanları, 12 Eylül faşizminin yarattığı karanlığın yırtılmasında, direngen, fiili, meşru ve militan mücadele çizgisinin oluşumunda önemli sorumluluklar almıştır. DKÇ, bu tarih-

sel sorumluluğunu kamu emekçileri sendikalarının tüzüklerine sendikal mücadelenin “sınıf ve kitle sendikacılığı” anlayışı üzerinde yükseleceğini taşıyarak sürdürmüştür. Bu anlayıştan hareketle DKÇ, geçmişte Yeraltı Maden İş Sendikası'nın Aşkale, Yeniçelttek, Divriği ve Hekimhan'daki direniş deneyimlerini kamu emekçilerinin mücadelesine yansıtarak geçmişten geleceğe adeta bir köprü olmuştur.

'89 bahar eylemleriyle yeniden yükselen devrimci mücadeleyle sendikal mücadele arasında bir koşutluk söz konusudur. Kamu emekçileri sendikalarının konfederasyonlaşmasına, KESK'in kuruluşuna giden süreçle, sol siyasal bir proje olarak, emekçilerin ve demokrasi güçlerinin ortak muhalif kürsüsünü oluşturmayı amaç edinen ÖDP'nin kurulması giderek ivme kazanan devrimci mücadelenin etkisiyle aynı döneme denk düşer. ÖDP'nin ideolojik-politik programını benimseyen sendikal alan ilişkilerindeki kamu emekçileri yan yana gelerek DSD'yi oluşturmuşlardır. Böylece DKÇ örgütlülüğü DSD ilişkilerine devredilmiştir.

Zamanla Özgürlük ve Dayanışma Partisi'nin oluşturduğu geniş zemin içerisinden kopmalar olmuştur; ayrılanlar tarafından birçok yeni parti kurulmuş, ÖDP ise kendi içerisindeki liberal eğilimlerle mücadele etmiştir. Kuşkusuz bu gelişmeler sendikal alana da etki etmiştir. Özellikle Gezi direnişinin gösterdiği üzere mevcut parti yapılarının günümüz mücadelesini kapsayamaması, bu mücadelelerin yürütülmesi için zemin olarak görülmemesi karşısında ÖDP kendi örgütsel yapısına ilişkin bir öz eleştirel süreç işletmiştir; sol, sosyalist, devrimci mücadelede günümüzün ihtiyaçlarına denk düşecek yeni bir örgütlenme biçimi için adım atılarak 22 Aralık 2019'da yapılan kongrede alınan isim değişikliği kararıyla SOL Parti kurulmuştur. DSD bu tarihsel süreçte sendikal ve siyasal mücadelenin yüklediği sorumlulukları yerine getirmeye devam etmiştir; bugün de SOL Parti'nin ideolojik-politik hattı, örgütsel bağımsızlığı ilke edinmiş bir alan örgütlenmesi olan DSD'nin mücadele perspektifinin zemini olmaya devam ediyor.

Tıpkı geçmişte TÖB-DER içerisinde faaliyet yürüten Devrimci Öğretmen grubunun öğretmen mücadelesini yürütürken aynı zamanda devrimci harekete ve devrimci mücadeleye de katkı sağlaması gibi DSD bu ikili görevinin farkında olarak sendikal mücadelenin geliştirilmesi sorumlu-

luğu ile siyasal mücadele görevlerini bütünleştirmeyi temel aldı. İşte DSD bu siyasi iradenin sendikalarda temsil ettiği devrimci anlayışın yegâne taşıyıcısıdır.

Siyasal projenin geniş bir yelpazeyi kucaklama iddiasına uygun olarak sendikal alanda da DSD'nin politik-pratik duruşunu benimseyen her kamu emekçisinin katılabileceği bir hukuksal zemin oluşturuldu. DSD, sendikal-siyasal mücadelesinde sendikal alanı siyasal öznenin “yukarıdan aşağıya örgütlenmiş, geleneksel, merkezi uzantısı” olarak da değerlendirmedir. Bu nedenle bu siyasal özne içerisinde olan her emekçinin DSD'li olması gerektiğine vurgu yapılırken, her DSD'linin mutlaka siyasal özne içerisinde olması gerekmediğine dikkat çekildi. Her alanda ilkeli, tutarlı politikalar DSD'iler için temel doğrular ve mücadele pratiğinin yol haritası olarak görülmüştür. Bu nedendir ki DSD için sendikaların siyasi partilerden örgütsel bağımsızlığı ilkesi, emekçilerin birleşik bir mücadeleyi kurması, mücadelenin toplumsallaşması ve kitleselleşmesi bakımından yaşamsal bir önemdedir.

İlk sendikaları kurarken fiili, meşru ve militan mücadele hattını oluşturan, sokaklarda militan mücadelenin temsilcileri olan, iş bırakmalara, grevlere önyak olan, sahte sendika yasasına karşı grevli toplu sözleşmeli sendikal hakları inatla savunan, «toplu görüşme masalarında figüran olmaya hayır, toplu sözleşme ve grev hakkımızı kullanacağız» diyen, 12 Eylül Anayasası'na da, AKP Anayasası'na da karşı çıkan onlardı. Bu nedenle KESK'in kuruluşu ile yaşıt olan DSD'nin sendikal mücadele içinde tuttuğu yer hiç kimse tarafından göz ardı edilemez.

Her ne kadar AKP'nin bugün giderek kurumsallaştırdığı rejimin taşlarını döşeyen önemli bir kırılma anı olan 2010 Anayasa referandumuna yönelik tutum alışlar DSD içerisinde bir tartışma ve ayrışmayı getirdiyse de DSD, devrimci özünü koruyarak süreçten çıkmış, sınıf ve kitle sendikacılığı anlayışı doğrultusunda mücadelesini kararlıkla sürdürmeye devam etmiştir. Aynı zamanda DSD, özellikle Sovyetler Birliği'nin dağılması ve soğuk savaşın sona ermesiyle birlikte tarihin sonunu, liberal demokrasinin, kapitalizmin zaferini ilan eden, sınıfın ölümünü vaaz ederken postmodern söylem içerisinde kimlik ve kültür taleplerini eksen alan

bir siyasal yönelimle hareket ederek sendikal mücadeleye de bu eksen hakim kılmaya çalışan anlayışlara karşı ideolojik-politik mücadelesini sürdürmüştür.

DSD'liler, sendikal erozyona, sol-içi kısır tartışmalara rağmen kitlelere ve işyerlerine yüzünü dönerek, mücadelecilik kimlikleriyle sendikalardaki devrimci dinamizmi oluşturmuşlardır. Bu nedenle kamu emekçilerinin onurlu tarihlerinin yaratılmasında en büyük pay DSD'lilerindir.

II- DEVRİMCİ SENDİKAL DAYANIŞMANIN ÖRGÜTLENMESİ VE İÇ İŞLEYİŞİ

DSD içerisinde sendikal-siyasal faaliyet yürüten tüm DSDliler, devrimciliği bir yaşam biçimi olarak kabul ederek, yaşamın her alanında kararlı, ilkeli, mücadeleci politik-pratik bir tutum benimserler. Devrimci Sendikal Dayanışma; emekçilerin sendikal hak mücadelesi ile devrim ve sosyalizm mücadelesini bir bütünlük içinde değerlendirir. Dünden bugüne çetin bir mücadele içinde her an yeniden üreterek, damıtarak biriktirdiğimiz deneyim, ilke ve değerlerimiz Devrimci Sendikal Dayanışma'yı var eden, bir arada tutan iç hukuk olarak görülmelidir.

Devrimci Sendikal Dayanışma, geçmiş tarihsel birikimi üzerinden sendikal mücadeleyi siyasal mücadeleden koparmayan, sınıf ve kitle sendikacılık anlayışını ve ilkelerini benimseyen geniş/dinamik bir alan örgütlenmesidir. Devrimci Sendikal Dayanışma, sendikal mücadelenin geliştirilmesi sorumluluğu ile siyasal mücadele görevlerini birbirini besleyen süreçler olarak değerlendirir. Siyasal durum saptaması temelinde, ülkemizin sosyal ve politik verili durumunu dönüştürmek/değiştirmek devrimciliğin temel görevidir. Bu ise örgütlü, programlı, hedefini bilen bir irade ve politik/pratik bir faaliyet sürdürmekle mümkündür. İşte DSD bu iradenin, sendikalardaki zemini olma iddiasındadır.

Devrimci Sendikal Dayanışma, emekçilerin kendi geleceklerini kendilerinin belirlemesi ilkesinden hareketle tüm işkollarında DSD kadrolarının yaratıcı-devrimci potansiyel ve enerjisini açığa çıkaran örgütlenme biçimi olarak meclisleşmeyi benimser.

- Her sendika şubesinde veya il temsilciliğinde Devrimci Sendikal Dayanışma'nın sendikal anlayışını, sendikal siyasetini ve programını benimseyen emekçilerin bir araya gelmesi ile DSD Şube Meclisi oluşur.
- Aynı ildeki bütün işkollarındaki DSD'li emekçilerin veya - o ilin kararı ile - şube yürütmelerinin ve sendika şube yöneticilerinin bir araya gelmesi ile DSD İl Meclisi oluşur.
- Bir işkolundaki DSD Şube Meclislerinin yürütmelerinin ve sendika merkez organ yöneticilerinin bir araya gelmesi ile de DSD İşkolu Meclisi oluşur.
- Bütün DSD İşkolu Meclisi ve DSD İl Meclisi Yürütmelerinin, konfederasyon ile sendikaların merkez organlarında görev yapan DSD'li yöneticilerin bir araya gelmesi ile de DSD Türkiye Meclisi oluşur.
- DSD içerisinde yer alan tüm kadınların bir araya gelmesi ile DSD Kadın Meclisi oluşur. Kadın meclisi toplumsal cinsiyet ve kadın alanındaki faaliyetlerini yürütürken bağımsızdır.
- Ayrıca ihtiyaç duyulan işkollarında belirlenen bölge illerinden DSD yürütmelerinin katılımı ile DSD Bölge Meclisleri oluşur.

Olağanüstü toplantılar hariç olmak üzere DSD Şube Meclisleri ayda, DSD İl Meclisleri iki ayda ve DSD İşkolu Meclisleri ile DSD Türkiye Meclisi ise altı ayda bir toplanır; ihtiyaç halinde toplantı sıklığı ve sayısı arttırılabilir. Devrimci Sendikal Dayanışma Meclis toplantılarının düzenlenmesi ve toplantı sonuçlarının meclise iletilmesinden DSD yürütmeleri sorumludur. Yürütmeler, her düzeydeki mecliste, alınan kararları ve yapılacak çalışmaları takip, koordine etmek ve meclisin önüne koyduğu pratik işleri yürütmekle görevlidir. Meclis çalışmaları sırasında ortaya çıkan giderler meclis üyelerinin dayanışma ilişkileri ile karşılanır. Aksine karar alınmadıkça DSD meclis toplantılarında divan görevini yürütmeler yapar. Yürütme meclis üyeleri arasından öncelikle ikna yöntemi ile tespit edilir, ihtiyaç halinde seçim yapılmak sureti ile de belirlenir. Yürütme-

lerin belirlenmesinde toplumsal cinsiyet eşitliği gözetilir; eşit temsiliyet ilkesi benimsenir; Türkiye yürütmesinde DSD Kadın Meclisi'ni temsilen yer alacak kadın yürütme Kadın Meclisi tarafından seçilir. Yürütmelerin sayısına ve görev süresine meclis karar verir.

Meclis toplantısına gelenlerin sayısı toplantıya katılması gerekenlerin sayısının yarısından az ise toplantıda meclis kararı alınmaz. Mazereti nedeni ile katılamayan meclis üyesi gündemlerle ilgili görüş ve önerilerini yazılı olarak iletir. Gündem maddelerinin işletilmesinden zaman paylaşımı, söz sırası, konuşma süresinin belirlenmesi, toplantı düzeninin sağlanması, toplantının zamanında başlatılması, bitirilmesi ve önerilerin değerlendirilerek karar olarak duyurulmasından divan sorumludur. Toplantının açılışında yürütme adına gündeme ilişkin bilgilendirme yapılır. İhtiyaç duyuluyorsa meclis örgütlenmesine karşılık gelen sendika organında bulunan yöneticilerden birisine bilgilendirme yapmak üzere ilgili gündemin görüşülmesine geçmeden söz verilir.

Devrimci Sendikal Dayanışma meclis işleyişinde kolektif üretim, doğrudan demokrasi esastır. DSD'nin çoğulculuk anlayışı gereği farklı düşünceler korunması gereken zenginliktir. Tüm kararların ikna süreciyle oy birliği ile alınması hedeflenir. Bunun olmaması durumunda kararlar ağırlıklı görüşe göre alınır, alınan kararların uygulanmasında demokratik merkezîyetçilik ilkesi uygulanır ve bu kararlar tüm meclis üyelerini bağlar. Alınan tüm kararlar açıklıkla ve anlaşılabilir bir şekilde meclis toplantısı sonunda divan tarafından deklare edilir.

Kadınların ve gençlerin meclislere katılması, sendikanın temsil ve karar organlarında aktif görev alması için pozitif destek politikası uygulamak DSD'nin öncelikli hedefidir.

Sendika yönetim organlarına DSD tarafından gösterilecek adaylar meclis kararıyla belirlenir. Şube organlarına aday gösterilecekler DSD Şube Meclisinde, sendikanın merkez organlarına aday gösterilecekler DSD İşkolu Meclisinde ve Konfederasyon organlarına aday gösterilecekler de DSD Türkiye Meclisinde belirlenir. Adaylıklarda birey hukuku belirleyicidir. Liyakat, sendikal-siyasal mücadeleye verilecek katkı ve yeterlilik bakımından göreve uygunluk gözetilir. DSD'nin sendika yönetimine gös-

tereceği adaylar öncelikle ikna yöntemi ile tespit edilir, ikna yöntemi ile kararlaşma yaşanmaması durumunda adaylar ilgili meclisin üyelerinin oy kullanacağı ön seçimle belirlenir; ilgili Mecliste başka türlü bir karar alınmadığı sürece DSD il yürütmelerinde olanlar şube yönetim kuruluna, DSD işkolu yürütmelerinde olanlar sendika merkez yönetim kuruluna ve DSD Türkiye Meclisi Yürütmesinde olanlar da konfederasyon yönetim kuruluna aday olamazlar. Aday olmaları için ilgili kongre seçim takvimi başlangıcında yürütme görevini meclise iade ederler.

Bürokratikleşmeye ve yabancılaşmaya karşı önlem olarak DSD adına konfederasyon ve sendika merkez yönetim kurulunda ardı ardına iki dönem görev yaptıktan sonra üçüncü kez aday olunamaz. Ancak şubelerde bu ilkenin uygulanıp uygulanmayacağına o işkolunda bulunan DSD İşkolu Meclisi karar verir.

DSD Meclislerinde eleştiri-özeleştiri mekanizması yapıcı, örgütte güven ve gelişme yaratacak şekilde işletilir. DSD Meclisleri, nitelikli çoğunluk ile yürütmelerini ve organ yöneticilerini geri çağırır. Unutmamak gerekir ki DSD kadroları arasındaki esas hukuk yarattığımız devrimci değerler ve yoldaşlık ilişkileridir.

III- SINIF VE KİTLE SENDİKAL ANLAYIŞI

İnsanlar, tek tek baş edemeyecekleri ortak sorunları karşısında mücadele etmek için bir araya gelme gereksinimi duyarlar. Ortak mücadele etmenin aracı olan örgütlenme biçimlerini ise içinde buldukları nesnel koşullar belirler.

Sendikalar, kapitalizmin gelişmesiyle birlikte tarih sahnesine çıkan işçi sınıfının örgütlülüğü olarak doğdular. Feodal sisteme özgü lonca, ahi birlikleri ve esnaf birlikleri gibi çeşitli örgütler ile kapitalist sisteme özgü sendikaları birbirinden ayıran fark, sendikaların işçi sınıfına dayalı olmasıdır.

Sınıftan söz etmek, her şeyden önce bir karşıtlığın ifadesidir ve nesnel olarak kaçınılmazdır. Bu uzlaşmaz karşıtlık, temel olarak çıkarları birbiri ile zıt emek ve sermayeden oluşan iki ana sınıfa dayanan, yani ücretli emek ve üretim araçlarının sahipliği üzerinden açığa çıkar. Kapitalist sistem emekçilerin emek gücünü kendi rızası ile ücreti karşılığında emek pazarında özgürce satabileceği yanılsamasına ve artı değer sömürüsüne dayanır; üretim sürecinde sınıfların nesnel rolleri üretim araçlarıyla kurdukları ilişkiyle belirlenir. Kafa-kol emeği, maddi-maddi olmayan emek,

meta üretimi-hizmet üretimi gibi ikilikler, ayrımlar üzerinden işçi sınıfının dar bir tanımına dayanarak meseleye yaklaşmak, yahut toplumsal ilişkileri statü, tabaka gibi kavramlarla açıklamaya çalışmak, üretim sürecini bütünsel olarak kavramanın, bu bütünselliğin sermayenin, kapitalizmin yeniden üretimindeki önemini, üretim ve denetim ilişkisini anlamının önünde engeldir.

Sendikaların üzerinde yükseldiği alan bu ‘özgür emek’ yanılması ve sömürüye karşı örgütlenme ve mücadele etme zemini, yani emek-sermaye çelişkisidir. Bu ise sendikaların sınıfsal niteliğini açığa çıkarır. Kavramların içeriği; yaşamın pratiğinde somutlanarak anlam kazanır.

Sendikalar, işçi sınıfının en geniş kesimini ekonomik mücadeleye çeken, emekçilerin içinde yaşadıkları maddi koşullarla olan ilişkilerini en geniş şekilde yönlendiren örgütlerdir. Bu mücadeleyi örgütlemek, ancak işçi sınıfı biliminin kılavuzluğuyla gerçekleşebilir. Bu eylemliliğin içeriği, doğal olarak mücadeleyi yürütecek sendikanın karakterini de belirler. Bu karakter sınıfın gerçek anlamda sendikal platformu olan sınıf ve kitle sendikası, devrimci sendikadır.

Kurdukları sendikaları aracılığıyla daha iyi bir ücret, daha iyi çalışma koşulları ve bazı sosyal haklar için mücadeleye girişen emekçiler, bir süre sonra ekonomik mücadelenin yetersiz olduğunu deneyimlerler. Çünkü ekonomik mücadele, tarihsel oluşum süreci de göz önüne alındığında ilk elde kapitalist sömürü sisteminin temellerine değil, sonuçlarına yönelik verilmektedir. Elde edilen kazanımlar burjuvazinin siyasi iktidarlarının aldığı bir kararla, çıkarttığı bir yasayla her an yok edilebileceği gibi, ücret artışları da enflasyon, yeni vergiler, yeni zamlar gibi yollarla geri alınabilmekte ya da emekçilerin en doğal hak arama araçlarından birisi olan grev, çıkartılan yasalarla veya kolluk şiddeti ya da grev kırıncılıkla fiilen engellenebilmektedir.

Ayrıca mücadelenin tek tek işverenlere değil, bir bütün olarak sermaye sınıfına (burjuvaziye) ve onun iktidarına, ücretli emek sisteminin kaynağı olan kapitalist üretim ilişkilerine karşı verilmesi gerektiği de anlaşılacaktır.

Ekonomik-demokratik mücadele, doğası gereği işçi sınıfının gerçek kur-

tuluşunu sağlayamaz. Kapitalizmin, üretim araçlarından yoksun, emek gücünden başka satacak hiçbir şeyi olmayan emekçileri içine soktuğu sömürü çarkını kıramaz, sadece baskıyı hafifletebilir.

A-Sendikal Mücadelenin Siyasallığı

Emekçilerin sendikal mücadele sonucu elde ettikleri hakların kapitalist bir toplumda kalıcı bir nitelikte olmadığı, devletin sınıfsal niteliği gereği her an gasp edilebileceği, ayrıca sömürüyü ortadan kaldıramayacağı yaşanan birçok pratikle de ortaya konmuştur. Tam da bu yüzden işçi sınıfı, insanca bir yaşam için verdiği mücadelesinde kesin bir başarıya ulaşabilmek için, siyasi ve ekonomik karar alma mekanizmalarında belirleyici olmalıdır.

Sınıfların ideolojilerini onların üretim içindeki yeri ve çıkarları belirler. Burjuvazinin çıkarı kar ve sömürünün derinleşmesi, bunun sürekli kınlanması için de karşısında örgütsüz bir emek gücünün olması yönündedir. İdeolojisi de bu temele dayanır. İdeolojisini hakim hale getirmeyi ise geniş halk kitlelerinin, her gün somut bir biçimde yaşadığı baskı ve sömürünün bizzat kapitalizmin kendisinden kaynaklandığını görmesini engelleyecek şekilde, her türlü yalan ve demagojinin kullanılmasıyla yönlendirilmiş, yanıltılmış bilinci yaratarak mümkün kılmaya çalışır.

İşçi sınıfının çıkarı ise, baskı, sömürü ve zorbalığın ortadan kaldırılması, sınıfsız, savaşız, sömürsüz, sınırsız bir dünya kurulması doğrultusundadır. Dolayısıyla işçi sınıfının ideolojisi de bu hedefler yönündedir. Bu ise işçi sınıfı bilimiyle, bilimsel sosyalizmle mümkündür. Ve işçi sınıfının ideolojisi de bu bilimsel temel üzerinde yükselir.

Sınıflar arasındaki bütün mücadele son tahlilde siyasi mücadeledir ve aynı zamanda siyasal olmayan hiçbir toplumsal olay yoktur. Bu nesnel gerçekliğin işçi sınıfı bilimi ile emekçilerin bilincinde açığa çıkarılması ve emekçilerin sendikal mücadeleye bakışlarını salt ekonomik bir anlayışa dayandırmaktan vazgeçerek, siyasi mücadele anlayışları içinde yorumlamaları için sendikalar bir okul niteliğindedir. Bu nedenle devrimci sendikal anlayış, işçi sınıfının gerçek kurtuluşunun kapitalizmin ortadan kalkmasıyla gerçekleşeceğini sınıf bilimi ile ortaya koyan, sendikaları işçi sınıfının sınıf bilincine dayalı birlik ve mücadelesinin yaratılmasında son

derece önemli örgütlenmeler olarak gören anlayıştır.

Devrimci sendikal anlayış, sorunları ve çıkarları ortak olmasına karşın, sınıfsal anlamda belli bir bütünsellikten yoksun bir kitle halinde duran emekçileri, (yalnızca üretim süreci içindeki konumu gereği “kendinde sınıf”) sınıf bilimi doğrultusunda harekete geçirir. Devrimci sendikal anlayışın çalışma tarzı emekçilerin düzenle çelişkisini sendikal platformda örgütlemek, bu çalışma alanının öznesi olan emekçilerin bilgi ve bilinç düzeyini yükseltmek; programlı, hedefini bilen bir çalışmayı yürütecek kolektif iradeyi oluşturmaktır. Sendikalardaki çalışma, tüm emekçileri inisiyatif sahibi yapacak, kendi gelecekleri hakkında kendilerinin söz sahibi olmasını, karar vermesini sağlayacak meclisleri aracılığı ile yürütülecektir. Bu ise, emekçilerin parçalı haldeki mücadelelerinin nitel bir dönüşüm geçirmesi için iradi bir çabanın yanı sıra, ideolojilerle, milliyetçilikle, etnik köken, inanç temelinde yaratılan kutuplaşma ve ayrımlarla bölünen işçi sınıfının mücadele yoluyla ve mücadelede birleşmesi için kitleleşmesini, toplumsal mücadelelerle ilişkilenmesini de gerektirir. Sendikalardaki kitle çalışması kendi dışındaki toplumsal mücadeleyle iç içe ve toplumsal mücadelenin ilerisinde veya gerisinde kalmadan yürütülmelidir.

Devrimci sendikal anlayış, sendikaların vereceği mücadeleyi daha iyi ücret, daha iyi çalışma koşulları ile sınırlamaz; esas olarak, çözümün sömürünün ortadan kalkacağı işçi sınıfının kendi iktidarını kurması olduğunu savunur. Sendikalar verdikleri ekonomik mücadeleyi bu asıl hedefe tabi kılmalıdır. Devrimci sendikal anlayış bunu yaparken verdiği ekonomik mücadeleyi salt ücret sorunu olarak ele alıp kendisini dar amaçlarla sınırlamaz, gündelik kazanımlar mücadelesini sınıfın iktidar olma mücadelesine, yani siyasi mücadeleye tabi kılar. Soruna; ne ekonomik mücadeleyi küçümseyerek “kapitalizmin yıkılmasıyla çözülecektir” kolaycılığıyla ne de ekonomik kazanımları abartarak sınıfların uzlaşabileceği kabulüne dayalı reformist anlayışla bakar.

Sınıf ve kitle anlayışını benimseyen sendikalar, ekonomik mücadele alanı içerisinde yer alıyor olsa da sınıf ve kitle sendikalarında işçi sınıfının mücadelesinin bütünselliği ve siyasi mücadelenin belirleyiciliği egemen olan anlayıştır. Bu yönelimin gerekliliği, işçi sınıfının gerçek kurtuluşu-

nun sömürü oranını azaltmaktan değil, sömürüyü ortadan kaldırmaktan geçtiği gerçeğine dayanır.

İşçi sınıfının siyasi, ekonomik ve ideolojik olarak adlandırılan bu üç mücadele düzeyi, aslında bir ve tek olan işçi sınıfının mücadelesinin üç değişik yönüdür. Bu mücadele düzeyleri birbirinden kopuk ve ayrı olarak değerlendirilmemeli, bir bütünün parçaları olarak görülmelidir. Bu mücadele düzeylerinin her birinin ve birbirleriyle olan ilişkilerinin doğru bir şekilde saptanması, bu saptamalara uygun doğru araçların yaratılması amaçlanmalıdır.

Sınıf ve kitle sendikaları yani devrimci sendikalar, işçi sınıfının mücadelesini bu bütünselliği içinde değerlendirerek, kendilerinin bu mücadele içindeki yerlerini, işçi sınıfı biliminin yol göstericiliğinde doğru bir şekilde konumlandırırlar.

B-Sendika Siyaset İlişkisi

İşte işçi sınıfının gerçek kurtuluşu için her türlü ayrıcalığı, baskıyı, sömürüyü ve zorbalığı ortadan kaldırmak adına yürüttüğü mücadelesi siyasi mücadele olarak adlandırılır. Siyasi mücadele, işçi sınıfının nihai hedefine ulaşmak için verdiği, diğer mücadele türlerinin (ideolojik ve ekonomik) tabi olması gereken temel mücadeledir. İşçi sınıfı, bu iktidar olma mücadelesini siyasi örgütü aracılığıyla yürütür.

Sendikaların bu anlayışa sahip olmaları, sendikaların ne siyasal örgütlerin görevini yüklenmesini, ne de siyasal örgütlerin bir yan örgütü olmasını gerektirir. Amaçları, örgütlenmeleri ve çalışma tarzları birbirinden farklı olan sendikalarla, işçi sınıfının siyasi örgütünün görevlerinin karıştırılması iktidarın sendikalarla ele geçirilmeye çalışılması, anarko-sendikalizme denk düşer. Diğer yandan sendikaların katı, sektör tavırlarla bir siyasi yapılanmanın yan örgütü haline getirilmesi, sendikalarda her görüşten emekçinin yer alabileceği gerçeğinin dar grupçu bir mantıkla engellenmesi, sendikayı siyasi eğilimlerin çatışma alanı haline dönüştürür, işlevsiz kılar, güdükleştirir.

Sendika-siyaset ilişkisi sektör, merkezci bir yaklaşımla tek yanlı, organik bağımlı bir ilişki olarak görülürse sendika dışarıdan yönetilen bir organ

olarak şekillenir. Burjuva liberal bir yaklaşımla görülürse ekonomik alanla siyasal alanı ayrı gören anlayış doğrultusunda siyasetle sendikal ilişkiyi koparan / ayıran bir yapı şekillenir ve sendikalar siyaset alanından uzaklaştırılır. Son kertede bu anlayışların her ikisi de sendikaların siyasal alanın ihtiyaçlarını gözeterek çalışma yürüten, “siyasal” kadroların - uzman vs. gibi - istihdam edildiği, onlar eliyle yönetildiği birer kurum olmasına neden olur, tabanın demokratik temsilini olanaksızlaştırır.

Bu yüzden sınıf ve kitle sendikaları, işçi sınıfının en üst düzeydeki birliği olan siyasal yapılanmadan, örgütsel olarak bağımsız olmalıdırlar. Sendikaların en geniş emekçi kitlelerini savunmada başarılı olmaları, onların eleştiren, mevcut düzene, iktidara, sermaye örgütlerine, sermayeye muhalif kimliklerini korumasını gerektirir. Bu ise parti-sendika ilişkilerinde organik bağların olmaması ile mümkündür.

Sendika-siyaset ilişkisi, devrimci siyaset açısından aynı zamanda bir özgürlük sorunudur. Yani sendikalar kararlarını kendi organları aracılığı ile ve emekçilerin söz ve karar sahibi olması ilkesi doğrultusunda kendileri alırlar. Yine de örgütsel bağımsızlık, sınıf mücadelesini yürüten ve bu mücadelenin gerçek yönlendiricisi, öncüsü olan siyasal yapılanmadan ideolojik olarak bağımsız değildir. Sınıf ve kitle sendikacılığı anlayışı, sendikaların siyasal örgütlenmelere karşı örgütsel olarak bağımsız olması gerektiğini, sendika ve diğer demokratik kitle örgütleri ile siyasal örgütler arasında ancak ideolojik bir ilişki olacağını kabul eder. Bünyesinde topladığı emekçileri kendi sınıf bilinciyle donatmasından, olaylara, ilişkilere, sorunlara bakışı, işçi sınıfı bilimi doğrultusunda olmasından dolayı sendikalar, sınıf örgütleridir.

Sınıf mücadelesinde sendikalar tarafsız değil, işçi sınıfından yana taraftırlar. Bu nitelikleriyle sendikalar burjuvaziden, onun siyasal iktidarından ve ideolojisinden bağımsızdırlar. İşçilerin burjuva ideolojisinin etkisinden kurtulup kendi bilimsel dünya görüşünü kazanmasında sendikalara önemli görevler düşmektedir. Sınıfın öz örgütü olan sendikaların işverenlerden, onların her türlü örgütlenmelerinden, kendisi de bir işveren olan ve yaşamı, toplumsal ilişkileri düzenleme yetkisini elinde tutan devletten bağımsız olmasını gerektirir. Bu nitelik sınıf ve kitle sendikalarını güdümlü ve işveren yanlısı, işbirlikçi, uzlaşmacı sendikalardan ayıran özelliklerden birisidir.

Eğer sendikaların sınıf örgütü olma niteliği, salt üyelerinin emekçiler olmasına bağlanırsa, olaylara yaklaşımın sınıf biliminden kaynaklanması göz ardı edilirse, emekçilerin elindeki bu çok güçlü silah yani sendika sarı, uzlaşmacı bir anlayışla işverenlerin ve devletin elinde işçi sınıfının kendisine yönelir.

Sendikaların sınıf örgütü olma niteliği kapılarını sadece belirli bir bilin- ce ulaşılmış emekçilere açmaları anlamına gelmez. Aksine sendikalar din, dil, ırk, inanç, mezhep, siyasi kanaat farkı gözetmeden bütün emekçileri kapsamayı hedefler. Sendikaya üye olunması için işçi sınıfının bir üyesi olmak yeterlidir. Çünkü emekçileri sendikalarda bir araya getiren şey ideolojik birlik değil, ekonomik ve toplumsal çıkarların birliğidir. Sendikal mücadelede başarıya ulaşmak için mümkün olan en geniş emekçi kitlelerini örgütlemek gereklidir. Bu özellikleriyle sendikalar kitle örgütleridir.

Sendikaların sınıf ve kitle örgütü olma özellikleri birbiriyle çelişir gibi gözükse de tam tersine birbirini bütünleyen iki temel niteliktir. Sınıf ve kitle sendikalarında değişik sosyal, siyasal, etnik ve dinsel kökenden gelen emekçiler sömürünün ortadan kaldırılması etrafında birleşirler. Sendika içi ilişkiler ve organizasyonlar emekçileri kendisi için sınıf olması doğrultusunda değiştirici, dönüştürücü bir işleve sahiptir. Sendikaların kitle örgütü olma özelliği niceliksel yönünü ifade ederken sınıf örgütü olma özelliği bu niceliğin yöneldiği niteliği ifade eder.

C-Sendikal Demokrasi ve İşyeri Örgütlülüğü

Sınıf ve kitle sendikalarının en önemli özelliklerinden birisi de sendikal demokrasidir, bir başka deyişle emekçilerin söz ve karar sahibi olması yani örgütün tüm kararlarının oluşturulması, uygulanması ve değerlendirilmesinde emekçilerin belirleyici olmasıdır. Bunun gerçekleşmesi için işyeri temsilciliklerinden konfederasyon yönetimlerine kadar bütün görevlilerin ve organların emekçiler tarafından seçilmesi ve gerektiğinde geri çağrılabilmesi esastır. Her emekçinin yönetim organlarına aday olabilmesi, istediği adaya oy verip, yöneticiliğe seçilebilmesi sendikal demokrasinin asgari koşuludur. Bu asgari koşulu sağlamayı yeterli gören, örgüt içi demokrasiyi bununla sınırlayan sığ bir bakış açısıyla kongre ve seçimleri temel hedef haline getirmek, emekçilerin kararlara katılımını seçim süreçlerine indirgemek anlamına gelir. Ayrıca emekçilerin kısmi katılımı ile

toplu iş sözleşmesi taslaklarının hazırlanması, greve çıkma ve grevi bitirme gibi konularda oylamaya başvurulması gibi girişimler tek başına sendikal demokrasinin işlediğinin göstergesi olamaz. Emekçilerin karar süreçlerine katılımını, örgütün işleyiş yöntemleri haline getirerek, belirleyicilik ilkesini yöneticilerin bilgisine, iyi niyetine ve insafına bağlı olmaktan kurtarmak ve bir güvenceye kavuşturmak gerekir. Bu yapılanma emekçilerin örgütün tüm kademelerindeki kararlara katılması, denetlemesi ve sendikaların politikasını belirleyip hayata geçirmesi ile mümkün olmalıdır. Bu ise en temelden, emekçilerin hizmetin verildiği/üretim gerçekleştiği işyeri pratiğinde yaşadığı somut sorunları ve çelişkileri dikkate alarak kurulmalıdır; gerçek bir örgüt içi demokrasi ancak birimlerin, iş yerlerinin temel alındığı bir örgütlülüğün yani işyeri komiteleri ve işyeri meclislerinin hayata geçirilmesi ile gerçekleşebilir. İşyeri komiteleri ve meclisleri üzerinde yükselen bir sendikal yapılanmada sendikalarla emekçilerin bütünleşmesi sağlanır.

Böyle bir sendikada yöneticiler hiyerarşik olarak emekçilerin üstünde değildir; bilgi ve beceri, bilinç ve yeteneklerinden dolayı yapılan iş bölümünde daha fazla sorumluluk ve yetki sahibi olan, emekçilerin kolektif biçimde, birlikte aldıkları kararların uygulanması için görevlendirdikleri kolaylaştırıcı emekçilerdir. Böyle bir anlayış ve yapılanmayla sendika yöneticilerinin sınıfa yabancılaşması, sınıftan kopup bürokrat olma eğilimleri de engellenmiş olacaktır.

Mevcut sendikaların bu işleyişe uygun bir örgütsel yapıya sahip olduğunu söylemek mümkün değildir. Her ne kadar sendikalar kendi iç işleyişlerini tüzükleriyle düzenleme hakkına sahip olsalar da delegeye dayalı seçim sistemleri üzerinden işletilen kongre süreçleri doğrudan demokrasinin uygulanması, tabanın iradesinin aşağıdan yukarıya şekillenmesi ve cisimleşmesi önünde engele dönüşmüş durumdadır. Kongre süreçleri, önceki dönemin özeleştiril bir değerlendirilmesi, politik yönelimin belirlenmesi ve gelecek dönem programının aşağıdan yukarıya oluşturulması için mücadeleye içerisinde son derece önemli uğraklardır. Kongreleri salt yöneticilerin seçimine indirgemek, bir sonraki kongreye kadar her şeyi bu yöneticilerin belirleyiciliğinde yürütmek sendikalardaki yabancılaşmanın en önemli nedenlerinden biridir. Böyle bir yapıda şubeler ve işyeri temsilcilikleri merkezin türevi niteliğinde olup merkezin kararlarının emekçilere aktarılmasında, merkez adına işçilerin kontrol altında tutulmasında ve

aidatların izlenmesinde basit birer araç konumuna sıkıştırılır. KESK ve KESK'e bağlı kamu sendikalarında durum bundan görece daha gelişkin olmasına, belirli meclis yapılanmaları bulunmasına karşın bu meclislerin işleyişindeki sorunlar, iş yerlerinden, tabandan kopmaya, yabancılaşma gibi sorunlara yol açmakla birlikte merkezin belirleyiciliği ve otoritesi daha belirgin hale gelmektedir.

Sınıf ve kitle sendikal anlayışı bu işleyişin dışında yarattığı örgütlülükle emekçilerin aktif katılımını, söz ve karar sahibi olmasını sağlayacak ilişkileri hayata geçirir. İşyerindeki sorunlardan en genel sorunlara kadar bütün sorunlar ve çözümleri için en alt birimden başlayıp üst birimlere doğru tüm emekçilerin etkin katılımı ile süreçlerin yürütülmesi ve kararlar alınması esas olduğu gibi bu sürecin ideal biçimi olan en temel örgütlenmeler de işyeri komite ve işyeri meclisleridir; bu yapı bilginin ve kararların yukarıya doğru örgüt kademelerinden süzülerek, aşağıdan yukarıya ve yukarıdan aşağıya bir akışkanlık ve alışkanlıkla ilerler.

Bugün sınıf ve kitle sendikası olduğunu savunan sendikalar, bu anlayışı teoride kabul etmekle birlikte pratikte altını doldurabilmiş değildir; dolayısıyla sınıf ve kitle sendikası olma iddiasında olan sendikalar işyeri komiteleri ve meclisleri aracılığıyla bu ilişkilerin içini doldurmak için kararlı bir çalışmayı başlatmalıdırlar. Bu çalışma yaşamın somut pratiğinde kendi ayakları üzerinde durana, katılımı ve gücünü yaratana kadar kendini korumak açısından gizliliği önemsemelidir. Süreç içinde işyerlerindeki diğer emekçileri de kapsayarak büyüyecek meşru ve herkesin bildiği, kabul ettiği, kabul etmek zorunda kaldığı yapılanmalar biçimine dönüşmesi hedeflenecektir.

Sınıf ve Kitle sendikal anlayışının temel dinamiği denilebilecek işyeri komite ve meclisleri emekçilerin kendi demokrasi anlayışını bugünden hayata geçirme pratiklerinin, sınıfın kendi adına kararlar alıp uygulama becerisinin ve alışkanlığının yaratılacağı, üretenlerin yöneten olma doğrultusundaki ilk bilinçlerinin sağlanıp ilk adımlarının atıldığı sendikal nüvelerdir. Devrimci sendikal yapılanmanın olmazsa olmaz koşulu olan bu yapılanma ile emekçiler koşulları kavrayıp dönüştürecek bilince, sınıf bilincine ulaşırlar. Sınıf ve kitle sendikalarının yukarıda anlatılan niteliğe sahip olması işleyişine demokratik merkezîyetçi ilkesinin nüfuz etmesi

ile sağlanabilir. Demokratik merkezîyetçilik ilkesi emekçilerin bilinçli ve istekli bir şekilde kararlar aldığı, farklı düşünüyor olsalar bile bu düşüncelerini açıkça anlatıp tartıştıkları, yanlışlardan arınma ve belli bir ikna sürecinin hedeflendiği bir yöntemle işletilir. Demokratik merkezîyetçilik ilkesinin işleyişi ile kararların işçilerce belirlenmesi sağlanır, kararlar bir kez alındıktan sonra bağlayıcıdır; yani azınlığın çoğunluğa alt organların üst organlara uyması, tabi olması gerekir; alınan kararların uygulanması bütün üyelerin sorumluluğundadır, tek bir vücut halinde davranılması sağlanır. Bu ilke, doğrudan demokrasinin hayata geçirilmesinin de aracıdır. Parmak demokrasinin değil, tartışma ve ikna sürecinden geçerek sağlanan bir emek demokrasinin somut yansımasının yöntemidir, oylama başvurulacak en son çare olarak görülmelidir. Eleştiri ve özeleştiri yöntemi vazgeçilmez bir işleyiştir.

Bu ilke önemlidir; ancak merkezi yönün abartılması ile üst organların emekçilerden kopması, bürokratikleşme, emekçilerin karar mekanizmalarından dışlanması sonuçlarını doğurabilir. Demokratikliğin abartılması ise başıbozukluğu, her kafadan bir ses çıkmasını ve sadece bol polemikli, söz söylenen fakat bir karar alınamayan, eylemsiz bir birlikteliği doğurur.

Emekçilerin her aşamada söz, yetki ve karar sahibi olduğu bir örgütsel yapının, belirsiz bir geleceğe aktarılmadan, hemen şimdi burada kurulması, emekçilerin öznesi olduğu gerçek bir demokrasinin inşası için de yamsal önemdedir. Kurulu düzen içinde kalarak, burjuvazinin en önemli ideolojik aygıtlarından ve egemenlik aracı olan burjuva hukukun çizdiği sınırlar içinde eyleyerek ne sınıf mücadelesi verilebilir ne de gerçek bir demokrasinin inşası sağlanabilir. Dolayısıyla sınıf ve kitle sendikacılığının başka bir temel pratik ilkesi fiili ve meşru mücadeledir.

D- Fiili ve Meşru Mücadele

İşçi sınıfı gücünü her zaman haklılığından almıştır fakat toplumsal mücadeleler tarihinin de gösterdiği gibi haklı olmak, kazanmak için tek başına yeterli değildir. Haklı olmanın hak sahibi olmaya dönüşmesi için örgütlenmenin yanı sıra taleplerin ve mücadelenin toplum nezdinde meşruluğunu sağlamak, kitleleşmek de önemlidir. Haklı olduğunu bilince çıkartmak, bunu örgütlemek, mücadele etmek kadar yapılan işin meşruiyetini yaratmak da önemlidir. DSD, fiili ve meşru mücadelenin

en güzel örneklerini kamu emekçileri sendikalarının kuruluşu ve mücadelesinde sergilemiştir ve kamu emekçileri mücadelesinin Türkiye işçi sınıfı mücadelesinde onurlu bir yer edinmesini sağlamıştır.

Kapitalizmin emekçilere dayattığı insanlık dışı yaşam koşullarına karşı yürütülen mücadele ile işçi sınıfı önemli kazanımlar elde etmiştir. Bununla birlikte kapitalizme içkin krizleri, sermayenin yeniden üretim krizini aşmak ve daha fazla kar elde etmeyi sürdürmek için emekçilerin kazanılmış haklarının gerek yasa yaparak, gerek yasaları askıya alarak ve şiddet tekeli kullanarak nasıl gasp edildiğinin örnekleriyle doludur tarih. Sınırlarını burjuvazinin ve onun bir egemenlik aygıtı olan devletin çizdiği hukuk çerçevesine sıkışmadan, “haklar yasalardan önce gelir” anlayışıyla yürütülecek fiili ve meşru bir mücadele sendikaların kazanım elde etmesinin de yegane yoludur. Yasalara sıkışmış ve onun belirlediği çerçevede mücadele etmek, sorun çözmez, hak alamaz. Ancak kuralları zorlayan, engelleri aşan fiili bir tarz kendi meşruiyetini, kendi haklılığını yaratır. Fiili ve meşru mücadelenin esasını eylemi haklı gerekçeler üzerine kurgulamak ve bunu eylem içinde koruyabilmek oluşturur.

Sınıf mücadelesinin amacı sömürü, bağımlılık ve hakimiyet ilişkisinin söz konusu olmadığı, insan onuruna yaraşır, insanın kendini gerçekleştirebildiği bir toplumsal yaşamı mümkün kılmaktır. Böylesi bir toplumsal yaşama sendikal hareket yürüttüğü demokrasi mücadelesi ile katkı sunar.

E- Sendikal Harekette Demokrasi Mücadelesi

Devrimci Sendikal Dayanışma, özgür bireyle demokratik toplum arasındaki diyalektik ilişkiyi tesis etmek, eşit ve özgür, bir arada, barış içinde yaşanacak bir toplumsal sistemi ve demokrasiyi kurmak için mücadele eder.

Bugün demokrasi, demokratikleşme gibi kavramlar siyasal aktörler tarafından iktidarı ele geçirmek ve ele geçirdiği iktidarı mutlaklaştırmak için araçsallaştırılan, içi boşaltılan kavramlar durumundadır. Ülkemizde AKP iktidarının 20 yıllık pratiği, kendini muhafazakar demokrat olarak tanımlamaktan siyasal islamcı faşist bir rejime evrilmenin de tarihidir ve söylemin halen çoğunluğu ele geçirmek üzerine kurulu temsili demokrasi çerçevesinde kurulması kavramının nasıl

araçsallaştırıldığıının göstergesidir. Başka şekilde ifade etmek gerekirse bu kavramlar tam da karşıtını gerçekleştirmenin aracı durumuna getirilmektedir.

Kapitalizmin tarihi, yaşadığı içkin krizleri yönetilebilir kılmak ve aşmak için burjuva demokrasisinin temel ilkelerini dahi askıya alarak otoriterleşmesinin, faşist rejimlerin kurulmasının, sermaye birikim krizini aşmak üzere emperyalistlerin desteklediği darbelerin gerçekleşmesinin örnekleriyle doludur. Serbest piyasa ekonomisinin ancak demokrasinin olduğu yerde mümkün olduğu ve demokrasinin sekteye uğramasının krizlerin asıl nedeni olduğu yönünde bir söylem seferber edilmektedir; ancak aksine demokrasinin serbest piyasanın işleyişi önündeki engelleri kaldırmak üzere yok edildiği defalarca yaşanarak görülmüştür. Çünkü işçi sınıfının özgürce örgütlenebildiği, dayanışma pratikleri geliştirdiği, üretim tarzını ve ilişkilerini değiştirme kudretini kuvveden fiile geçirecek kadar güçlendiği bir ortam kapitalizmin sürekli yeniden üretilmesini – düzeni – bir sınıf olarak burjuvazinin varlığını tehlikeye atacaktır. Nitekim sermaye, çoğunlukla yatırım için ekolojik hakların, işçi haklarının, sendikal hakların olmadığı veya çok sınırlı olduğu mekanları, ülkeleri tercih etmekte, üretim üslerini bu gibi ülkelere kaydırmaktadır. Marx'ın da ifade ettiği gibi temsili demokrasi, burjuvazinin bütün bir sınıf olarak çıkarlarını genel çıkarmış gibi sunabileceği en uygun biçimdir. Ve burjuvazi bir sınıf olarak egemenliği tehdit altında olduğunda çıkarlarını korumak ve egemenliğini sürdürmek için kendi varlık sebebi olan demokrasiyi sınırlandırmaktan, gerektiğinde askıya almaktan da imtina etmez. Dolayısıyla gerçek bir demokrasi mücadelesi aynı zamanda işçi sınıfının kendi kendini yönetmesi için olanak koşullarını yaratmak açısından da çok önemlidir.

Zira bu kavramlara gerçek içeriklerini yüklemek de demokrasiye ihtiyacı olan ezilenlerin ve emekçilerin görevidir. Bunun da yolu demokrasi mücadelesinin emek-sermaye ekseninde yürütülmesinden geçmektedir. Devlet-toplum, merkez-çevre, asker-sivil ya da salt çoğulculuk ekseninde yürütülecek bir demokrasi mücadelesinin mülkiyet ilişkilerini, sömürü, bağımlılık ve hâkimiyet ilişkilerini sorun haline getirmediği için mevcut düzenle herhangi bir sorunu olmaz.

Emek-sermaye ekseninde yürütülecek bir demokrasi mücadelesi ise esastan düzene karşıdır.

Hiçbir ekonomik güvencesi olmayan, kaderi ve geleceği ekonomik gücü elinde bulunduran küçük bir azınlığın ve piyasanın kaprislerine tâbi bir insan yaşam karşısında korumasızdır. Böyle biri için, şu ya da bu haklardan söz etmek, dört-beş yılda bir sandığa gidip oy kullanmasına izin vermek, yurttaşlığı salt oy kullanmaya indiregemek anlamsız bir demokrasicilik oyunudur.

DSD, mülkiyet ilişkilerini, sömürü, bağımlılık ve hâkimiyet ilişkilerini yok sayarak, demokrasiden, özgürlükten, insan haklarından söz etmenin, demokrasiyi salt çoğulcu toplum tahayyülüne indirgemenin düzenin yeniden tesisine hizmet etmekten öteye gidemeyeceğini düşünmektedir. Demokrasi ideali, eşitliğe dayalı bir siyasal toplumu ifade eder. Bu nedenle DSD, eşitlik kavramını demokrasi kavramının ayrılmaz bir parçası olarak görür. Aksi halde demokrasi kavramı bugün olduğu gibi olup bitenlerin üstünü örtmek için ideolojik bir yanılsama yaratmanın aracına dönüşür.

Bir ülkede emekçilerin yarattığı tüm değerler ve zenginlik, o ülke nüfusunun çok küçük bir azınlığının elindeyken, geniş emekçi sınıflar açlığa, işsizliğe, yoksulluğa, sefalete, güvencesizliğe, aşağılanmışlığa, horlanmışlığa terk edilmişken, baskı ve zulme maruzken, demokrasi içi boş bir söylem olmanın ötesine geçemez. Burjuva demokrasisi içi boş bir söylemden ibarettir, halk iktidarını karşılamadığı gibi kitlelerin siyasette belirleyici olmasına engel olacak teknolojilerle işler; halkı seçimden seçime iktidarın politikalarına meşruluk kaynağı olacak pasif bir onay merciine indirger.

DSD, mevcut ekonomi politiğin dönüşüme uğratılmasını, tersyüz edilmesini demokrasi mücadelesinde olmazsa olmaz koşul olarak görmektedir. Bu nedenle sosyalist demokrasi anlayışımız düzen karşıtı bir karakter taşır. Demokrasi için mücadele eşitlik, özgürlük ve mülkiyet ilişkilerinin değiştirilmesi için mücadeleyi de kapsar, mülkiyet sorununu demokratikleşme başlıklı tartışma gündeminin tam da merkezine oturtmayı gerektirir. Çünkü özel mülkiyet sistemi yıkılmadıkça emekçilerin

özgürleşmesi mümkün olmayacaktır.

Ancak ekonominin sosyalleşmesine, siyasetin demokratikleşmesi eşlik ettiği takdirde hem demokrasi hem de sosyalizm istikametinde yol alınabilir. Demokrasi mücadelesiyle sosyalizm mücadelesi arasındaki diyalektik ilişki; birinin gelişmesinin hem diğerinin koşulunu hem onu güçlendirici unsurunu oluşturmasındadır. Verili mülkiyet ilişkileri aynı kaldığında demokrasi içi boş bir kavram olmaktan kurtulamayacağı gibi demokrasi yokluğunda da sosyalizm baskıcı bir rejime dönüşebilir.

DSD demokrasiden halkın kendi kendini yönettiği, kendi kaderinin kendi elinde olduğu, hiçbir dış iradenin söz konusu olmadığı, insanların özgür iradeleriyle kolektif bir akılla yaşamlarını düzenlediği, insan onurunu yaralayan, insan özgürlüğünün gerçekleşmesini engelleyen, sömürü, bağımlılık, hâkimiyet, ilişkisinin söz konusu olmadığı bir toplumsal düzeni anlamaktadır. Bu açıdan DSD; demokrasi mücadelesini son tahlilde sınıf mücadelesinden bağımsız değerlendirmez, tam tersine sınıf mücadelesinin en başat bileşeni olarak görür.

Bu yaklaşımla DSD, etnik köken, inanç, cinsiyet, cinsel yönelim temelinde ayrımcılığı reddederken farklı kimlikler ve kimlik talepleri, kültürel talepler arasında bir eklemleme ve ittifak ilişkisini halihazırda varsayar, kimlik, kültür temelli talepleri kategorik olarak reddetmez. Bununla birlikte çelişkinin artık emek-sermaye arasında değil farklı kültürler ve kimlikler arasında olduğunu vaaz eden söylemlerin düşünsel zeminini kuran ideologların amacının kapitalizmin sürekli yeniden üretilmesi için ulusal bütünlük adı altında milliyetçiliği, farklı kimlikler arasındaki çatışmaları kışkırtmak olduğunu düşünür. Kimliklerin çoğalmasını olgusunu, sermaye birikim modelinin sonuçlarını yönetmek, içkin krizleri yönetilebilir kılmak için seferber edilmiş ideolojik ve siyasi projenin sonuçları olarak da ele alır.

DSD, temel çelişkiyi farklı kültür ve kimlik talepleri arasında gören yaklaşımların sendikalarda hakim olmasına karşı da mücadele eder. Sendikal mücadeleyi ait olunan/hissedilen kimlik nedeniyle ezilmeye karşı bir tür ulusal kurtuluş mücadelesinin aracına indirgemeye karşı olduğu kadar ulusal bütünlüğü korumak, ulusun lideri imgesi üzerinden emekçileri si-

yasal saflaşmaya çağırarak, kültür-kimlik taleplerini “milli davaya”, “ulusa” ihanetle, hainlikle, teröristlikle damgalayarak propaganda yürütmek üzerinden kurgulayan her yaklaşımla da mücadele eder. Çünkü bu yaklaşım da milliyetçi hezeyanları yeniden üretmekten öteye gidemez. Bu iş sınıf mücadelesini asıl bölen, sekteye uğratan, sermaye düzenini sürekli yeniden üreten tavidir.

DSD enternasyonalizmi benimser; DSD, kimliği, kültürü nedeniyle ezilen tüm kesimlerle dayanışma gösterir. Kültür-kimlik sorunları ve diğer çelişkiler üzerinden geliştirilecek ittifaklar söz konusu olduğunda, sınıf mücadelesini netleştirmeyi ve daha derinlikte kavramayı, her bir talep ve çelişkiyle diyalektik bağ kurmayı sınıf mücadelesinin temel görevi sayar. Farklı kimliklerin çakışmasıyla artan sömürü biçimlerini göz ardı etmeden, etnik köken, dil, din, mezhep, cinsiyet, cinsel yönelim ayrımı gözetmeden tüm çalışanların kapsanması, sermayenin toplumu parçalama stratejisine ve her durumda farklı araçlarla kendini bir sınıf olarak yeniden üretmesine karşı bütünlüklü bir mücadeleye emekçileri götüreceği olan da bu bakış açısıdır.

V- LAİK LİK VE KAMUCULUK MÜCADELESİNDE SINIFSA L YAKLAŞIM

DSD, geçmişten bugüne mücadelesinin temel ine kamusal lığı, kamusal yarar ı, halk ın temel kamusal hizmetlere erişim hakk ını, bu hizmetlerin sunumunda çalışan kamu emekçilerinin haklarını koymuş, özelleştirmelere ve piyasalaştırmaya karşı çıkmıştır. “Kapı kulu değil kamu emekçisiyiz” anlayışıyla yürüttüğü fiili meşru mücadele kamu kavram ı üzerinde de etkili olmuş, devlet tarafından zaptedilen anlam ı yeniden topluma, toplumsal bütüne dair/ait olan, ortak yarar ve ortak mülkiyeti de içerecek şekilde dönüşmesine, devletten bağımsız bir kamusal lık zemininin savunusuna, devletle kamu çalışanlarının ilişkisinin değişmesine katkı sunmuştur. 20 yıllık AKP iktidarının pratiklerinin yol açtığı yıkım ve pandeminin daha sar ih açığa çıkardığı gerçekler DSD’nin mücadelesinin oturduğu temel in sağ laması niteliğindedir.

Pandemi iletişim, ulaşım, enerji, eğitim ve sağlık gibi temel kamusal hizmetlerin piyasaya açılmasının yıkıcı etkilerini iyice görünür kılarken yeniden üretim emeğinin, kadınların istihdama katılımındaki en büyük engeller olan bakım yükünün kamu eliyle karşılanmasının ne kadar hayati olduğunu da gösterdi. Kamulaştırma, kamusal hizmetlerin kamu yararına, kamu eliyle verilmesi, herkes tarafından ulaşılabilir, ücretsiz, eşit, bilimsel, nitelikli ve anadilinde sunulması bugün en önemli taleplerden biridir. Kamulaştırmayı, kamusallık talebini liberal bakış açısıyla örtüşür şekilde devletin rolünü genişleteceği, baskıcı karakterinin artacağı gerekçeleriyle reddetmek, kamu denilen her yerde devleti anlamak bir yanılgıdır. Kamusallık talebi, eşit hak sahibi yurttaş olma, toplumsal ihtiyaçların belirlenmesi, karşılanması, bu ihtiyaçların karşılanmasında kullanılacak kaynağın eşit ve adil şekilde yaratılması, eşit ve adil dağıtılması, bizi sosyalist açıdan gerçekte toplumsal mülkiyete götürecek bir biçim olarak kamusal mülkiyetin savunulması, kapitalizmin yarattığı her tür tahakküm alanına karşı özgürleşme alanları yaratacak karşıt kamusallıkların oluşması mücadelesinden ayrı düşünülemez. Kamu devletle bir ve özdeğildir; onu aşan, ortak toplumsal bağlama, ortak yarara, bu ekseninde oluşan idari örgütlenmeler ve ortak mülkiyete karşılık gelen bir ilişkisellik olarak kavranmalıdır. Kamusallık talebi, görünmeyen, yok sayılan yeniden üretim emeğinin politikleştirilmesi, örgütlenmesi açısından da büyük önem taşır.

Ülkemizde 12 Eylül 1980 darbesinden günümüze neoliberal politikaların uygulandığı 40 yıllık bir süreklilik içerisinde kamusallık giderek aşındırılmıştır. IMF, Dünya Bankası, Dünya Ticaret Örgütü başta olmak üzere çeşitli uluslararası birlik ve örgütlerin sermayenin önündeki engelleri ve üzerindeki her tür denetimi kaldırarak sınırsızca genişlemesinde, özelleştirme, piyasalaştırma mantığının yaygınlaşmasında kritik rolü olmuştur. Başta Kamu İktisadi Teşekkülleri olmak üzere kamu kurum ve kuruluşlarının, sağlık, eğitim, ulaşım, haberleşme gibi kamusal hizmetlerin özelleştirilmesi servet edinme, sermaye birikimi, rant aktarımı açısından da işlev görmüştür. Emekçilerin yarattığı değerlere el konularak kamu kaynakları küçük bir azınlığa aktarılmıştır ve bu politikaların en saldırgan uygulayıcısı da AKP iktidarı olmuştur. Özelleştirme politikalarının, dışa bağımlılığın yarattığı yıkım her gün derinleşmektedir. Emek rejimi gi-

derek otoriterleşirken sendikasılaştırma politikaları hız kazanmaktadır. Oysa toplumsal yararın egemen kılınması ve bunun en önemli biçimi olarak kamu mülkiyeti demokratikleşmeyi de güçlendirecektir. Üretim araçlarının özel mülkiyetine karşı çıkmadan, giderek artan özelleştirme, piyasalaştırma ve ona eşlik eden dinselleşme karşısında kapitalizmin özünde yer alan mülkiyet ilişkileri sorgulanmadan sadece bölüşüm adaletine odaklanmak yeterli değildir. Bu alanda kazanım elde edilmesi ve buna yönelik talepler geliştirilmesi kuşkusuz önemlidir. Ancak kamusallık talebi, üretim ilişkilerinin yarattığı kamusallık (kendi çıkarını toplumun genelinin çıkarı olarak sunan, homojen, tek tipleştirici burjuva formu) ve mülkiyet biçimlerine doğrudan bir müdahaledir. AKP'nin "kamulaştırma" adı altında köylülerin geçimlik toprağına sermaye adına el koyması kavramların anlamları üzerinde süren ideolojik bir mücadele olduğu gibi bu talebin altını boşaltmanın da bir yoludur. Kamuyu devlete indirgeyerek bu talepleri görmezden gelmek, kamunun burjuva niteliğinin yeniden üretilmesine yarar ancak.

Laiklik ise kamusallığın kurucu ilkesidir; bugün siyasal iktidarları sınırlandıran kamu hukukundan, anayasadan, denetleme mekanizmalarından bahsediyorsak laiklik ilkesi sayesindedir. İnsanların tebaa olmaktan kurtularak yurttaş olmasını sağlayan, siyasal iktidarın kaynağını sorgulanamaz, mutlak itaat gerektiren, ilahi, aşkınsal bir iradeye dayanmaktan çıkarak insanların ortak yaşam kurallarını eşitlikçi bir düzlemde bir araya gelerek, yüz yüze tartışarak, hep birlikte belirleyecekleri bir kamusallığın kurucu ilkesidir.

Bugün laikliği salt bir yaşam biçimi ve inanç sorununa indirgemek, dinselleşme ve kapitalizm arasındaki karşılıklı ilişkiyi görmezden gelmek demektir. Nitekim AKP iktidarı gerek müftülükler gerek diyanet eliyle verilen fetvalarla, okunan hutbelerle sermayenin karını, sermayenin yeniden üretimini, egemenliğini tesis etmeye, sömürüye ve her tür baskıya karşı emekçilerin itirazını ortadan kaldırmaya, sömürüyü ve eşitsizlikleri doğallaştırmaya çalışmaktadır. Birkaç örnek dinin siyasallaştırılmasının, toplumsal ilişkilerin tamamının dinselleştirilmesinin sermaye lehine nasıl kullanıldığını çarpıcı bir şekilde ortaya koymaya yeter. İşçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerine dair İstanbul müftülüğünün 2014 yılındaki bir fetvası "iş güvenliği önlemlerinin fazlaca alınmış olması Allah'ın güveni-

ni sarsar” diye vaaz eder. Düzcede sendikalaşmaları nedeniyle işten atılan işçiler için gerçekleştirilen direnişe dair müftülüğün “karlılığı azaltıcı davranışlarda bulunmak çalışanı ağır mesuliyet altına sokar, patronun karını azaltmak en büyük günahlardan biridir” hutbesi de aynı şekilde çarpıcıdır. 1 Mayıs’ta isyan yerine ibadet edilmesini salık veren Kayseri Müftülüğü (2014), Gaziantep’te greve giden Telekom işçileri için greve gitmenin günah olduğunu salık veren hutbe, sürekli tekrarlanan “açlıkla yoksullukla sınanıyorsunuz” ayetleri iktidarın işçi sınıfını paralyze etmek için dinselleşme politikalarını nasıl seferber ettiğini açıkça göstermektedir.

Bugün laiklik kavramını tartışmadan, onu sadece Kemalizmle, Kemalist ideolojiyle ve Sünni ideolojinin aparatı olan diyanetle eşitlemek ya da din düşmanlığı olarak göstermek tartışmanın temelini ıskalamak yahut bilinçli bir şekilde odaktan uzaklaştırmak demektir. Kuşkusuz laiklik aynı zamanda devletin tüm dini inançlar ve herhangi bir dine inanmama karşısında eşit mesafede olmasını, dinin iktidar ilişkilerinden ayrışmasını gerektirmesi bakımından inanç özgürlüğünün garantisidir fakat bununla sınırlı değildir. Ayrıca devletin tüm inançlar karşısında eşit olması gereği, burjuva liberal yorumun çarpıttığı üzere “dinlerin devletin koruması altında” olacağı şeklinde de algılanamaz.

Laiklik, toplumsal bağların seküler bir temelde eşit yurttaşlık üzerinden kurulduğu, eşit, özgür, katılımcı bir demokrasinin hem imkan koşuludur hem de gerçek bir demokrasi için şarttır. Kadınların eşitlik ve özgürlük talepleri için hayatidir. AKP iktidarı yaşanan sömürü, sefalet ve şiddetin nedenlerini sorgulanamaz kılmak, şükürcülüğü yaymak, insanların içinde bulunduğu bu sömürü, sefalet ve şiddet koşullarını değiştirebileceğine dair en ufak bir umut, ihtimal bile bırakmamak, kendi iktidarını mutlaklaştırmak için dinselleştirme politikalarını her gün derinleştirirken, işçi sınıfını ehliileştirmek için seferber edilen bu politikalara karşı geçmişte kısmi olarak var olan, günümüzde ise kaybedilmiş olan laikliği kazanmak ve işçi sınıfının kurucu bir özne haline gelmesini sağlamak sınıf mücadelesi için hayati önemdedir.

Kapitalizmin, doğayı yok eden, ekolojik krizi derinleştiren politikalarının, yarattığı sömürünün, eşitsizliklerin, yoksulluğun, iş cinayetle-

rinin fitrat olmadığını, işçi sınıfının, halkların mücadelesiyle, kolektif eylemiyle değiştirilebileceğini, emekten yana bir dünyanın kurulabileceğini düşünmemizin, umut etmemizin, kendi hayatlarımızın ve geleceğimizin öznesi olmanın, söz, yetki, karar ve iktidarın halkta olmasının, halk egemenliği düşüncesinin de en önemli olanak koşuludur laiklik.

Bugün hem sınıf mücadelesi hem de onun önemli bir örgütsel aracı olan sendikalar açısından siyasal, toplumsal mücadele ile emek mücadelesinin diyalektik ilişkisini, kamusalılığı, laikliği bütünsel bir bakış açısıyla ele alan bir mücadelenin oluşturulması sorumluluğunu kendi dışındaki güçlere aktaran bir sendikal hareketin, işyeri sorunlarıyla sınırlı talepler çerçevesinde yürüteceği mücadelenin başarı ile sonuçlanması olanaksızdır. İşçi sınıfını ilgilendiren barınma, ulaşım, iletişim, enerji, eğitim, sağlık, sosyal güvenlik gibi hizmetlerin nitelikli, ücretsiz ve herkese eşit bir şekilde kamu eliyle sunulması gibi taleplerin sendikaların gündemine alınması ve örgütlenme ve mücadelenin de çalışma ve yaşam alanlarını içermesi kaçınılmazdır. Bu aynı zamanda toplumsal yeniden üretim alanını da sorunsallaştırmayı, politikleştirmeyi önüne koyan bir anlayışı gerektirir.

Devrimci Sendikal Dayanışma, siyasal İslamcı faşist AKP-MHP iktidarının yenilmesinin yolunun emekçilerin öznesi olduğu bir yeniden kuruluşla mümkün olduğunu düşünmektedir. Restorasyoncu anlayışla, sermayenin ihtiyaçlarını önceleyen politikalarla, aynı paradigma içinde kalarak farklı bir sonuç almak mümkün değildir. Bu konuda somut politik-pratik faaliyetlerin ortaya konması işsizlerin, emeğiyle geçinenlerin, tüm ücretli çalışanların, tarımsal üreticilerin, emeklilerin, kadın ve gençlerin öznelişmesini sağlayabilecek, yaratılmak istenen her tür ayrımcılığın üstesinden gelecek birleşik bir emek mücadelesinin gereklerini karşılayacak, fiili, meşru ve militan mücadeleyi, sınıf ve kitle sendikacılığı ilkelerini benimseyen yeni bir sendikal hareketin ve buna uygun formların yaratılmasını ertelenemez bir görev olarak önüne koymaktadır.

VI- TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ VE ÖZGÜRLÜK MÜCADELESİ

Erkek-kadın ikiliği tarihin en eski ezen-ezilen, yöneten-yönetilen ilişkisidir. Üretim biçimleri ve bunların yarattığı mülkiyet rejimleri değişse de kadın bedenine, emeğine ve kimliğine yönelik yaklaşım değişmemiş, tahakküm biçimleri çeşitlenmiş ve derinleşmiştir. Yüzyıllardır süregelen patriyarka, kapitalist üretim ilişkilerinin ortaya çıkmasından itibaren kapitalizmle uyum ve işbirliği içinde olmuştur. Kadınlar tarihin hemen her döneminde akıl dışı, duygusal, güçsüz varlıklar olarak tanımlanmış, daha çok hane içinde yeniden üretim rollerine hapsedilmiş, siyasal alanda söz, yetki, karar sahibi olmaları, eğitim almaları, felsefe ve sanatla uğraşmaları engellenmek istenmiştir.

Kapitalizmin bir dünya sistemi olarak ortaya çıkmasından itibaren kadınlar ücretli işlerde erkeklerden daha düşük ücretlerle ve haklardan yoksun bir biçimde daha fazla sömürüye maruz kalmışlardır. Kadınlar ucuz ve yedek iş gücü olarak görülmüş, daha çok geleneksel toplumsal cinsiyet rollerine uygun işlerde kadın emeği yoğunlaşmıştır. Hane içi işler ve bakım yükü de kadınların sırtına yüklenmeye devam edilmiştir. Kapitalizmin tüm toplumsal görünümüyle birlikte sürekli yeniden üretilmesi için biyolojik olarak nüfusun, emeğin (işgücünün) ve toplu-

mun yeniden üretilmesi son derece önemlidir. Yeniden üretim rollerinin kadına özgü bir iş olarak görülmesiyle sermaye ve devlet için yeniden üretim maliyetlerinden kaçınmak, kadının emeğini değersizleştirip görünmez kılarak mümkün olmuştur. 2020 yılında tüm dünyayı saran ve milyonlarca insanın ölümüne yol açan pandemi, bu emeğin yaşamsal değerini sarıh bir şekilde ortaya koymuştur. Küresel çapta ücretli bakım işlerinin üçte ikisi, ücretsiz bakım işlerinin ise dörtte üçü kadınların omuzlarındadır. Oxfam'ın Ocak 2021'de yayımlanan Time to Care raporunda değersizleştirilen ve karşılıksız bırakılan bu emeğin yıllık en az 10,8 trilyon dolara tekabül ettiğine dikkat çekilmektedir. Neoliberal kapitalizmin sermaye birikimi ve kârlılık için kadın emeğinin değersizleştirilmesinin taşıdığı işlev aslen çok açıktır.

Ücretli emek alanı da kadınların hem geleneksel toplumsal cinsiyet rollerini pekiştirecek hem de bakım yükünü devletler ve sermaye için "sıfırlayarak" kadınların sırtına yükleyecek biçimde düzenlenmektedir. İş ve aile yaşamının uyumlulaştırılması adı altında karşımıza çıkan bu politikalar, kısmi süreli, yarı zamanlı, uzaktan, tele çalışma, çağrı üzerine çalışma gibi birçok atipik istihdam biçimiyle kadınların hem ucuz iş gücü olacağı hem de maliyetsiz bir şekilde bakım yükünü taşımak zorunda kalacağı şekilde düzenlenmekte, kadınlara yönelik istihdam politikaları sermaye birikiminin sürekliliğinin ve kârlılığın sağlanması için kritik bir yer tutmaktadır.

Patriyarka ve kapitalizm işbirliğine ülkemizde ve coğrafyamızda siyasal İslamcı ideoloji de eklenmiş, kadın emeği, bedeni ve kimliği üzerindeki tahakkümün sürekli yeniden üretilmesi için dinin siyasallaştırılması ve toplumsal olanın belirleyeni haline gelmesi çok kritik bir işlev görmüştür. Ekonomik kriz, işsizlik, yoksulluk pandemiyle birlikte derinleşmiş, kadınlar haneye ek gelir getirmek için çok kötü şartlarda, düşük ücretlerle ve kayıt dışı işlerde çalışmak zorunda bırakılmış, kadının her şeyin ucuzunu bulma, evde kendisi yapma, hijyen sağlama, beslenme gibi sorumluluklar nedeniyle iş yükü artarken ekonomik, psikolojik, cinsel ve fiziksel şiddet de artmıştır.

Kadının bedeni, emeği ve kimliği üzerindeki tahakküm kapitalizmle ortaya çıkmamıştır, tarihi kapitalizmden çok daha eskidir. Kapitalizm

gelenekselleşmiş toplumsal cinsiyet rollerinden ve cinsiyetçi kültürden sermaye birikimi ve kârlılık için faydalanmıştır. Neoliberalizm ise hayatın her alanına yayılan özelleştirme politikalarıyla hem sınıfsal eşitsizlikleri hem de toplumsal cinsiyet eşitsizliğini derinleştirerek yeniden şekillendirmiştir. Kadınlar üzerindeki tahakküm, üretim biçiminden, onun yarattığı mülkiyet rejiminden ve toplumun kılcal damarlarına kadar yayılan ilişki biçimlerinden ayrı ele alınamaz.

AKP dönemi, kadın emeğinin değersizleştirildiği, patriyarkanın, cinsiyetçi kültürün üzerine kapitalizmin dinle kurduğu kutsal ittifakın belirlediği, kadına yönelik tahakküm biçimlerinin çeşitlendiği ve derinleştiği bir dönem olarak süregelmektedir. Ücretli işçi ve emeğin yeniden üretiminin ücretsiz işçileri olarak kadınlar erkek egemenliğine, sermayenin saldırısına maruz kalmaktadır. Bireycileştirilmiş, depolitize edilmiş, sadece kültür-kimlik taleplerine indirgenmiş, böylelikle diğer ekonomik ve politik sorunlarla bağı koparılmış, üretim biçimiyle olan ilişkisinin üzeri örtülmüş bir “cinsiyet adaleti” politikasıyla feminizmin kapitalizm karşıtlığı düzen içinde soğurulmak istenmektedir. Bugün, feminist taleplerle emek hareketini bütünleştirip düzen karşıtlığını, anti-kapitalizm vurgusunu öne çıkaran bir mücadele hattına ihtiyaç vardır. Patriyarka-kapitalizm-siyasallaşan din ittifakına karşı feminizm, sosyalizm, laiklik ve kamusal politik mücadelenin temeli olmalıdır.

DSD, toplumsal cinsiyet eşitliği mücadelesinde cinsel yönelim temelli ayrımcılığı ve eşitsizlikleri de ortadan kaldıracak bir mücadeleyi benimser. AKP iktidarında cinsel yönelim temelli ayrımcılık, nefret söylemi, nefret cinayetleri büyük bir artış göstermiş, cinsel yönelim farklılıkları iktidar ve yandaşları tarafından “hastalık”, “sapkınlık” olarak görülmüş ve LGBTİ+lar en üst düzeye kadar iktidar mensuplarının nefret söylemine ve bu söylemin cesaretlendirdiği şiddete maruz kalmıştır. Onur yürüyüşlerinin yasaklanmasına, gökkuşağı renklerine tahammülsüzlüğe varan şiddet, eğitim-öğretim yaşamında, işe alımlarda, çalışma yaşamında, toplumsal yaşamda cinsel yönelim farklılıkları nedeniyle yaşanan ayrımcılık ve eşitsizlik de giderek derinleşmiştir. LGBTİ+lar iktidar tarafından eşit yurttaş ve hak sahibi bireyler olarak görülmemektedir. Dolayısıyla toplumsal cinsiyet eşitliği mücadelesi LGBTİ+ların yaşadığı ayrımcılığa, eşitsizliğe ve şiddete kayıtsız kalamaz, kalmamalıdır.

Bununla birlikte sol, sosyalist yapıların, sendikaların da patriyarkadan, erkek egemen zihniyetten azade olmadığı, özellikle ülkemizde AKP döneminde derinleşen toplumsal cinsiyet eşitsizlikleri, şiddet ve eril söylemin etkisiyle kadın kazanımlarında, eşit temsiliyet konusunda ve kadınların kendileriyle ilgili sorunları tartışıp kendi haklarındaki kararların öznesi olması hususunda bir geriye gidişin olduğu aşikârdır. Nasıl ki feminizm kültür-kimlik taleplerine indirgenmemeli ve kapitalizm karşıtı olmalıysa sosyalizm mücadelesi veren örgütlü yapıların da feminizmi içselleştirmesi, toplumsal cinsiyet eşitliğini hayata geçirecek pozitif düzenlemeler yapması, kadını kendi bağımsız varoluşu ile tanıması da bir zorunluktur.

DSD, toplumsal yaşamda ve çalışma yaşamında cinsiyet ve cinsel yönelim temelli eşitsizliklerin ve ayrımcılığın ortadan kaldırılması için farkındalık yaratılmasını, yaşamın her alanında ve sendikalarda eşitsizliğin giderilmesine yönelik politikaların ve mücadele programlarının üretilmesini, eşit temsiliyeti savunmaktadır ve kendi örgütsel işleyişinde de eşitliği sağlamayı esas alır.

DSD kadınların sendikal mücadelede daha aktif görev almaları için, sendika binalarının ve toplantılarının mekansal ve zamansal olarak kadınların talepleri gözetilerek yeniden örgütlenmesini, bakım yükünü eşit paylaşacak ya da hafifletecek önlem alınmasını gerekli görmektedir. Bunun yanı sıra hane içindeki işlerin eşit paylaşımı, dayanışmaya ve eşitliğe dayalı bir hane yaşamının kurulması gereğinin de altını çizer.

VII- EMPERYALİZM VE ANTİ-EMPERYALİST MÜCADELE ANLAYIŞI

DSD'nin tarihsel mücadele geleneği içerisinde en önemli ideolojik-politik ilkelerden biri de anti-emperyalizmdir. Son dönemlerde emperyalizm konusu, Türkiye ile ABD arasındaki kimi güncel çelişkilerin yarattığı gerilimlerden hareketle AKP iktidarının anti-emperyalist olduğunu düşünen kesimlerden Ortadoğu'da girilen ittifak ilişkilerine, Ukrayna'nın savaş alanına çevrilmesine, NATO yanlısı tutuma ve NATO'nun etkisini işaret edenlerin Putinci ilan edilmesine kadar yaşanan gelişmelerle sadece teorik değil, politik güncel tartışmaların da önemli bir ayrım noktası haline gelmiştir. Nitekim emperyalizm özellikle Türkiye gibi neoliberal politikaları "mükemmel" uygulayan, emperyalist güçlere bağımlı ülkelerdeki siyasal özneler açısından her zaman önemli bir tartışma ve ayrışma noktası olagelmıştır.

90'lı yıllarla beraber post-modernizmin etkisiyle bir çok kesim tarafından emperyalizm kavramı rafa kaldırılırken küreselleşmenin kendiliğinden dünyaya barış ve huzur getireceği savlarının özellikle sol cenahtan da bir çok alıcısı ortaya çıkmıştır. Bu durum, o dönemde yaşanan emperyalist işgal ve müdahalelere yönelik tartışmalarda da etkili olurken; kimi "sol" çevrelerin despotik rejimlerin yıkılışını bahane göstererek emperyalist işgallere utangaç da olsa destek verdikleri görülmüştür. Oysa 1996 yılında yayımlanan ve o yıllarda çokca tartışmaya neden olan Samuel P. Huntington'un "medeniyetler çatışması" kitabında ifade edilen görüşler, küreselleşme çağında emperyalizmin ülkelere müdahale enstrümanlarından biri

olarak mikro milliyetçilik ve kimlik siyasetinin tüm dünyaya egemen olması için nasıl bir ideolojik mücadele yürütüleceğinin de ikrarıydı. Bugün gelinen noktada son 30 yılda dünyanın her yerinde yaşanan etnik ve dinsel boğazlaşmaların, emperyalizmin uzun vadeli planlamalarından bağımsız olmadığı görülmektedir.

Küreselleşmenin toplumlara zenginlik, refah, kalkınma ve demokrasi getireceği argümanları bugün sermayenin sınırsız yayılmasının yarattığı yıkımla, savaşlarla, ekolojik krizle, salgın hastalıklarla, giderek derinleşen eşitsizlik ve yoksullukla birlikte çökmüştür. Bugün küreselleşme ideolojisini emperyalizmin bir evresi, uluslararası burjuvazinin siyasal, ideolojik stratejisi olarak kavramak gerektiği bir kez daha açıkça ortaya çıkmıştır. Özellikle Ukrayna'da süregelen işgal ve savaş, ABD öncülüğündeki kolektif emperyalizmin hegemonyasına ve emperyalistler arası rekabete işaret ederken, küresel Batı'nın kendisi dışındaki coğrafyalara bakış açısını da tekrar sarih kılmıştır.

Ukrayna "krizi" üzerinden Biden'ın, "beyin ölümü gerçekleşti" denilen NATO'yu ABD liderliğinde bir araya getirmeyi başarması, AB üzerindeki nüfuzunu arttırması, Avrasya'yı kontrol etme stratejisinde önemli bir adım atması söz konusu olduğundan ABD şu ana kadar savaşın kazananı durumundadır. "Stratejik özerklik" heveslerinin bir kez daha askıya alındığı AB üzerinde ABD'nin hegemonyası güçlendirmiştir. AB ülkelerinin Ukrayna işgaline yönelik açıklamalarından ve aldıkları kararlardan hareketle Batı'nın tutumunun savaşın devamını istemek yönünde olduğu söylenebilir. Nitekim Fransa ve Almanya 2003 Irak savaşı'ndaki tutumlarını sergileye-memişlerdir; AB'nin en önemli aktörü olan Almanya'da ise silahlanma bütçesinin üç katına çıkarılması kararının yanı sıra Ukrayna'ya saldırı silahlarının sevk edilmesi askeri alanda 2. Dünya Savaşı'ndan beri sürdürülen ihtiyatlı tutumun terk edilmesi olarak yorumlanabilir. Yine AB ülkelerinde klasik Rus edebiyatının önemli isimleri üzerine açılan derslerin iptal edilmesi, eserlerin yasaklanması, filarmoni orkestrası şefinin görevine son verilmesi, sporcuların buldukları ülkelerden ayrılmak zorunda bırakılması gibi ırkçılığa varan linç kampanyaları AB'nin Aydınlanma'nın, rönesans kültürünün, insan hakları ve özgürlüklerinin kalesi olduğu mitini yerle bir ederken AB'nin çifte standartlı uygulamalarını da teşhir etmiştir.

Ortadoğu başta olmak üzere, küresel Batı dışındaki coğrafyalar az gelişmiş, gelişmemiş, üçüncü dünya gibi isimlerle adlandırılırken buralara “insan hakları ve demokrasi götürme” söylemi altında emperyalist müdahalenin “meşruiyet” zemini döşenmek istenmektedir. Ortadoğu ülkelerinde savaşla yaratılan yıkımdan kaçarak bir yaşam umuduna tutunmak isteyen göçmenlerle Ukrayna’dan giden göçmenlere yönelik tutum arasındaki uçurum dahi tek başına Batı’nın yaklaşımını gözler önüne serer. Kendi bağrında bir savaşa karşı çıkarken kendi dışındaki coğrafyalara savaş, yıkım, açlık, yoksulluk götürmekte beis görmez. Küresel Batı’da edebiyat, spor, müzik gibi bir çok alanda, Rus vatandaşlarına, edebi, sanatsal, kültürel eserlere yönelik yaptırımlar cadı avına dönüşürken ABD’nin işgal politikaları hiçbir eleştiriye konu olmaz.

Ukrayna’nın işgali ile yaşanan süreç, kendisine asıl tehdit olarak Çin’i gören ABD’nin hegemonyasının güçlendiği, emperyalistler arası rekabetin ve dünyada açlık, yoksulluk kol gezerken, gezegenimizin varlığı kapitalizmin yarattığı ekolojik yıkımla tehdit altındayken silahlanma yarışının da kızıştığı çok tehlikeli bir döneme doğru gitmektedir.

Emperyalizm sadece askeri işgalle işlemez; Ortadoğu’da emperyalizmin askeri müdahale, işgal yönü öne çıksa da özellikle radikal islamcı, cihatçı çeteler eliyle yürütülen vekalet savaşları müdahalenin farklılaşan boyutlarına işaret eder; bununla birlikte emperyalizmin başka araçlarla birlikte işlemeye devam eden yönüne de dikkat çekmek gerekir. Yoksulluk, gelir ve servet dağılımında bozukluklar nedeniyle küresel kapitalizmin tüketim nesnelere yeterince talep olmaması, tüketici orta sınıfların oluşmaması gibi durumlara karşı bu coğrafyayı küresel kapitalizmin parçası yapmak için işleyen militarizm dışı yöntemler de söz konusudur.

Emperyalizm bugün NATO gibi savaş makineleri üzerinden olduğu kadar küreselleşme ideolojisi, IMF, DB, DTÖ gibi örgütler üzerinden, sermaye ihracıyla, özelleştirmeler eliyle, ticaret anlaşmalarıyla, enerji, gıda, su kaynaklarının kontrolüyle, salt üretimi değil üretilen ürünlerin pazarlama sürecinde üreticilerin pazara erişimini engelleyerek kendine bağımlı hale getirmek suretiyle ülkelerin politikalarını biçimlendirerek işler. Bu işleyişe yönelik tehdit ve engelleri gerektiğinde darbeler yoluyla ortadan kaldırmak da dahil olmak üzere zor aygıtları ile fakat daha ziyade rıza yaratarak işler.

Emperyalizm, salt dışsal bir olgu olarak ele alınamaz; o aynı zamanda içsel bir olgu olarak da değerlendirilmelidir. Bugün emperyalizmle kapitalizm arasındaki ilişkiyi temele koymadan, onun içsel bir olgu olduğu gerçeğini göz ardı ederek yapılacak her analiz, milliyetçi-şoven anlayışları yeniden üretmek dışında bir anlam ifade etmeyecektir. Tutarlı bir anti-emperyalizm ancak tutarlı bir anti-kapitalizmle mümkündür.

DSD bu anlayıştan hareketle değerlendirmesinde emperyalizm ve kapitalizm arasındaki ilişkiyi temel alır; onu sadece dışsal müdahale olarak değerlendirmez, içsel bir olgu olarak da görür ve bu içsel olgunun işleyiş mekanizmalarına karşı mücadeleyi esas alır. DSD savaşların, kapitalizmin içkin krizlerini aşmak, emperyalist politikaları hayata geçirmek üzere işlediğinden, kapitalistler için karlı bir iş olarak görüldüğünden hareketle keskin bir savaş-karşıtı tutumu benimser. Emperyalist rekabet, savaş ve silahlanma politikaları emeğin yarattığı değerlere kapitalistlerce el konulmasının yollarından biridir. Emekçilerin yarattığı değer ve varlıkların, kaynakların emekçilerin, halkların ihtiyaçları – insanca bir yaşam sürecektir ücret, iş güvencesi, ücretsiz kamusal hizmet, demokratikleşme, barış vb – yerine silah baronlarına, bir avuç sermayedara aktarılması, emekçilerinin ekmeğinin küçülmesi, haklarının gasp edilmesi demektir. Burjuvazinin bir bütün olarak sınıf çıkarını sağlamak için verdiği “savaş”, kışkırtılan milliyetçilik, şovenizm, ırkçılık üzerinden işçi sınıfını parçalamak üzere de işler. DSD, etnik köken, kültür, inanç, cinsiyet, cinsel yönelim temelindeki farklılıkları üzerinden her tür ayrımcılığa, hiyerarşik yaklaşıma karşı mücadele eder ve barıştan yana tutum alır.

Bu anlayışla DSD Ortadoğu’da yaşanan vekalet savaşlarına salt etnik ve mezhepsel talepler etrafında gelişen çatışmalar olarak bakmaz. Kuşkusuz DSD, etnik köken, kültür, inanç üzerinden yapılan ayrımcılığa, hak gasplarına, soykırıma, farklı kültürlerin, kimliklerin tahakküm altına alınmasına, imhasına varan politikalarla da mücadele eder. Ancak sorunun temelini emperyalist, kapitalist sınıfsal sömürü, doğal kaynaklar üzerinde hakiyet kurma, paylaşım savaşı, emperyalistler arası rekabet olarak ele alır. Bununla birlikte özgürleşme mücadelesi veren halklarla dayanışma içerisinde olur ve halkların kendi kaderini belirlemesi ilkesini benimser. Ortadoğudaki toprakların tüm yabancı güçlerden arındırılması gerektiğini savunur. Emperyalizme karşı mücadele eden ulusal kurtuluş hareketleri ile dayanışma içerisinde olur.

VIII- KÜRT SORUNUNDA DEMOKRATİK ÇÖZÜM ANLAYIŞI

Kürt sorunu, Türkiye'nin demokratik devrimini tamamlayamamış olmasından kaynaklanan, Cumhuriyet tarihinin siyasal öznelerinin karşısında çok farklı ve birbirine oldukça zıt tutumlar aldığı bir sorundur. Yüzüncü yılına yaklaşan cumhuriyet tarihinde tutarlı bir demokratikleşme ile sorunun barışçıl çözüm imkanları geliştirilmemiştir. Türkiye cumhuriyetinin ulus-devletleşme sürecinde, homojenleştirici bir etnik köken anlayışı üzerinden bir ulus tanımı yapılmış, farklılıklarla bir arada barış içinde, eşit ve özgür yaşamı sağlayacak toplumsal ilişkiler kurulamamıştır. Genel eğilim, Kürt sorununu inkar etmek, Kürtlerin kimliğini, kültürünü, dilini yok saymak, yasaklamak yahut asimile etmek ya da Kürt sorununa güvenlikçi politikalarla, militer uygulamalarla yaklaşmak olmuştur. AKP iktidarının bir dönem "çözüm süreci" adı altında başlattığı müzakereler de bir pragmatizmin ötesine geçememiş, bu sürecin sonu da yeni bir kıyıcı çatışmaya dönüşmüştür. Geline aşamada ABD emperyalizminin Ortadoğu'ya yönelik etnik ve mezhepsel temelli ayrışmaya dayanan iç savaşlarının etkisi altında Kürt sorunu bölgesel güç mücadelelerinin de daha fazla parçası haline gelmiştir. Bölgede Kürt sorununun muhatapları, emperyalist güçler, bölge devletleri ve Kürt hareketleridir. Ancak burjuvazisinin ve emperyalizmin inisiyatifi içerisinde Kürtlerin kendi talepleri doğrultusunda olumlu bir gelişme sağlanmasını beklemek, kaderini buna bağlamak ve bu ekseninde çözüm gerçekleşeceğini ummak yanılıdır.

Kürt sorununun barışçıl çözümü ve tüm ezilen kimliklerin üzerindeki baskıların ortadan kalkması eşit haklar temelinde yükselen devrimci demokratik bir dönüşümü gerekli kılmaktadır. Sosyalist SOL hareket, Kürt sorununun çözümünü emperyalist merkezlerin etnik ayrışma politikaları ve içerdeki milliyetçi-şoven baskı karşısında biradada yaşam zeminlerini ve toplumsal barışı güçlendirme temelinde ele alır.

DSD de Kürt sorununa bu temelde yaklaşır ve halkların nasıl yaşamak istediğine özgürce karar vermesi gerektiğine inanır. Kürt sorununun bir arada yaşam temelinde; Kürt halkının eşit yurttaşlar olarak dilinin ve kimliğinin anayasal güvence altına alındığı, yerinden yönetimin doğrudan demokrasi temelinde ülke çapında geliştirildiği gerçek bir demokrasi ile çözülebileceğini düşünür. Bununla birlikte yerel yönetimlerin sermayedarları, sermaye gruplarını yerel yönetimin paydaşı gören piyasacı anlayışla ele alınmasına karşı çıkar ve yerel yönetimlerin geliştirilip güçlendirilmesinin kamucu bir anlayışla, halkın söz ve karar sahibi olmasını sağlayan doğrudan demokrasiyi mümkün kılan bir tarzda olması gerektiğini savunur. DSD açısından Kürt sorununun çözümünde; özgürlük taleplerinin eşitliği de içermesi ve yerel yönetimlerin güçlendirilmesinin temelini 'söz, yetki karar iktidar halka' şiarında somutlanan doğrudan demokrasi ilkelerinin yaşam bulmasının önünü açan kamusal bir anlayışla oluşturulması önemlidir.

Böyle bir çözüm öncelikle toplumsal barışı güçlendirmeyi temel alan bir anlayış temelinde geliştirilebilir. Sosyalist SOL bu anlamda Kürt sorununda bağımsız bir barış çizgisini toplumda geliştirme sorumluluğunu üstlenir; bunun bir gereği olarak bir arada yaşam zeminlerini tahrip eden her tür yaklaşım ve eylem karşısında tutum alır. DSD, silahın ve çatışmanın da emperyalizmin etnik ayrıştırma politikalarının ve milliyetçiliğin de sorunun çözümsüz kalmasında ve daha fazla derinleşmesinde rol oynadığını, çözümün ise toplumun gerçekten kalpten inanarak birlikte inşa edeceği bir kardeşlik zemini ve eşitlik üzerinden geliştirilebileceğini düşünür. Devrimci Sendikal Dayanışma bu anlamda, bağımsız siyasal hattından taviz vermeyerek kendi özgün yaklaşımıyla, ülkede ve bölgede barış anlayışıyla eşitlik, bir arada yaşam, barış ve demokratik çözüm için mücadele eder.

DSD bu mücadeleyi, Türkiye'de çatışmaların yarattığı toplumsal gerili-

min, yabancılaşmanın ve önyargıların giderilmesi, farklı etnik kimliklere sahip yurttaşlar arasındaki güvensizliklerin azaltılması, emekçilerin ülke çapında ortak mücadele hattının milliyetçi zehirlenmelere bulanmadan inşası için de önemli görür.

Kuşkusuz Kürt sorunu özünde bir ulusal sorundur. Ancak etnik köken, inanç, cinsiyet ve cinsel yönelim farklılıklarının sömürünün katmerlenmesindeki etkisini de gören, farklı kimliklerin eşitlik mücadelesini emek mücadelesiyle birleştiren bir bakışı açısı gereklidir. Nitekim Kürt sorununa güvenlikçi politikalarla yaklaşılması, köy ve yerleşim yerlerinin boşaltılması, Kürtlerin yoğun olarak yaşadığı illerde yıllarca süren OHAL politikalarının etkisiyle yaşanan iç göçle birlikte daha derin bir emek sömürüsünün ve yoksulluğun kimlikle örtüşmesi de söz konusu olmuştur. AKP-MHP iktidarının Kürt meselesi temelinde uyguladığı kutuplaştırma, demokratik siyaset zeminini yok eden baskı ve tahakküm politikaları, ülkenin fiili OHAL ve tek adam rejimiyle yönetilmesi gibi etkiler bir arada yaşama zeminlerini giderek tahrip ederken, milliyetçiliğin kışkırtılması da birleşik bir emek mücadelesinin olanak koşullarını giderek yok etmektedir. Kürt sorunu ulusal sorun olduğu kadar bir sömürü ve emekçi sorundur. Sorunun çözümü bu boyutuyla göçle birlikte daha da yoksullaştırılmış, kamusal alanlardan ve hizmetlerden dışlanmış olanlarla emeğin birleşik mücadelesinin, kamusal talebinin yükseltmesidir.

DSD sendikal mücadelenin ekonomizme indirgenmesini, kimlik ve kültür taleplerine kayıtsız kalınmasını doğru bulmadığı gibi, emek-sermaye çelişkisinin yerine kültür ve kimlik taleplerini koyan, her şeyi kimlik politikaları üzerinden tarif eden, toplumu bu kimlikler üzerinden tanımlayan parçalı post-modern siyaset tarzını ve bu tarzı sendikalarda başat kılmaya girişimlerini de doğru bulmaz. Emek örgütlerinin etnik çatışmaya dönüşecek gerilim politikalarına, milliyetçi histeri, militarist çılgılık ve linç' kültürünün toplumda birikmesine, yaygınlaşmasına karşı Kürt sorununda, tüm demokrasi güçleriyle birlikte, eşitlikçi, özgürlükçü bir zeminde barışçıl, demokratik çözüme kavuşturulmasını demokrasi mücadelesinin en önemli görevi olarak değerlendirir. DSD bu noktada bağımsız siyasal hatından taviz vermeyerek kendi özgün yaklaşımını titizlikle koruyacaktır.

DSD, sendikal mücadelesini yürütürken kimliği, kültürü nedeniyle ezilen tüm kesimlerle dayanışma gösterir. Kültür-kimlik sorunları ve diğer çelişkiler üzerinden yürütülen toplumsal mücadelelerle, çevre hareketiyle, kadın hareketiyle ittifaklar geliştirilmesi gerektiğini düşünür. Bu ittifaklar söz konusu olduğunda, sınıf mücadelesini netleştirmeyi ve daha derinlikte kavramayı, her bir talep ve çelişkiyle diyalektik bağ kurmayı sınıf mücadelesinin temel görevi sayar. Farklı kimliklerin çakışmasıyla artan sömürü biçimlerini göz ardı etmeden, etnik köken, dil, din, mezhep, cinsiyet, cinsel yönelim ayrımı gözetmeden tüm çalışanların kapsanması, sermayenin toplumu parçalama stratejisine ve her durumda farklı araçlarla kendini bir sınıf olarak yeniden üretmesine karşı bütünlüklü bir mücadeleye emekçileri götürecektir olan da bu bakış açısıdır.

**Güzel Günler Ona
Yürümezsen
Sana Gelmez!**

**“ vatan topraksa eğer
ormansa nehirse madense vatan
işçıyse köylüyse aydınsa vatan
yani yapıp yaratmaksa herřeyi yenibařtan
sevmeyi yenibařtan
alkışı yenibaştan
bir hesabı vardır bunun sorulur
bu hesabı soracaklar bulunur. ”**

Hasan Hüseyin Korkmazgil